

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**«ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ
ΝΕΩΝ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΦΟΡΕΙΣ
ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ», ΤΟ
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ.**

**ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΜΑΝΤΖΑΡΗ ΕΛΕΝΗ
ΜΠΕΛΕΓΡΗ ΜΑΡΙΑ**

**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΔΡ. ΛΕΩΝΙΔΑΣ
ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ, ΙΟΥΛΙΟΣ 2003

**Εξαιρετικά αφιερωμένο στους γονείς,
καθηγητές και φίλους μας, για τα
τέσσερα υπέροχα χρόνια που μας χάρισαν!**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

1. Ιστορική Αναδρομή.....	7
1.1 Τα αίτια της Ελληνικής Μετανάστευσης.....	11
1.2 Η κοινοτική οργάνωση και ο ρόλος των Αποδήμων.....	12
1.3 Οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της μετανάστευσης	13
1.4 Η προσπάθεια της Ελληνικής Πολιτείας, κατά το παρελθόν, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των Αποδήμων.....	17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

1. Η Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (Γ.Γ.Α.Ε.)....	21
2. Το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.)	24
3. Ολυμπιακοί Αγώνες 2004 και Απόδημος Ελληνισμός	25
4. Η περιγραφή του Προγράμματος Φιλοξενίας παιδιών Απόδημου Ελληνισμού.....	26
4.1 Γενικά.....	26
4.2 Σκοπός του Προγράμματος	27
4.3 Τα φιλοξενοούμενα παιδιά.....	28
4.4 Χρηματοδότηση - Τρόπος Πληρωμής.....	29
4.5 Τεχνικές Προδιαγραφές - Επιλέξιμες Δαπάνες.....	30
4.6 Ανάλυση του προϋπολογισμού του Προγράμματος	30
4.7 Ανάλυση Δαπανών ανά κατηγορία.....	31
4.7.1 Δαπάνες Αμοιβών των Συντελεστών.....	31
4.7.2 Άμεσες Δαπάνες.....	32
4.7.3 Δαπάνες Φιλοξενουμένων.....	32
4.8 Τρόπος Υλοποίησης.....	33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

1. Μεθοδολογία Έρευνας.....	37
2. Η Μεθοδολογία σύνταξης του Ερωτηματολογίου	39
2.1 Οι Μορφές του Ερωτηματολογίου	41
2.2 Μορφές ερωτήσεων - απαντήσεων.....	42
2.3 Τρόποι Συμπλήρωσης του Ερωτηματολογίου	43
2.4 Η Μέθοδος της Προσωπικής Συνέντευξης.....	45
2.5 Η σχεδίαση του Ερωτηματολογίου.....	45
3. Αποτελέσματα Έρευνας - Κρίσεις επί των αποτελεσμάτων	46
3.1 Επεξεργασία των αντικειμενικών ερωτήσεων του Ερωτηματολογίου.....	48
3.2 Επεξεργασία των προσωπικών ερωτήσεων του Ερωτηματολογίου.....	56
3.3 Αναφορά ερωτηματολογίων Φορέων Υλοποίησης	65
3.4 Αναφορά ερωτηματολογίων Φιλοξενουμένων	69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

1. Συμπεράσματα	75
1.1 Συμπεράσματα για την Κοινωνία.....	76
1.2 Συμπεράσματα για τους Φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	78
1.3 Συμπεράσματα για τα Φιλοξενούμενα παιδιά.....	80

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

1. Προτάσεις για τα Προγράμματα Φιλοξενίας.....	83
2. Προτάσεις για την σύσφιξη των σχέσεων των Αποδήμων με την Ελλάδα.....	86
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	89
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ.....	90
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	92
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	93

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός της παρακάτω πτυχιακής είναι, να μελετήσουμε την εφαρμογή και την οργάνωση του Προγράμματος Φιλοξενίας παιδιών και νέων αποδήμων στην Ελλάδα από το Δήμο Πειραιά. Το Πρόγραμμα αυτό είναι μία από τις σημαντικότερες προσπάθειες που άρχισε να εφαρμόζεται από τη ίδρυση της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και συνεχίζεται με μεγαλύτερη οργάνωση μέχρι και σήμερα. Στόχος του προγράμματος είναι να διαρθρωθεί μία συγκροτημένη πολιτική για τον απόδημο Ελληνισμό σε τοπικό επίπεδο που θα διευρύνει τη δυνατότητα φιλοξενίας και θα ενισχύσει την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Ο Δήμος Πειραιά ανέλαβε και υλοποίησε, το καλοκαίρι του 2002, το παραπάνω Πρόγραμμα, το οποίο αφορούσε επισκέψεις παιδιών αποδήμων στην Ελλάδα. Τα παιδιά αυτά προέρχονταν από την Οδησό της Ουκρανίας και το Βίλνιους της Λιθουανίας. Ο χαρακτήρας του προγράμματος ήταν εκπαιδευτικός, πολιτιστικός, περιηγητικός, ψυχαγωγικός και αθλητικός.

Για την συγγραφή της εργασίας μας χρειάστηκε να συλλέξουμε διάφορα στοιχεία, να τα ερευνήσουμε και να τα επεξεργαστούμε κατάλληλα. Τα στοιχεία αυτά αφορούσαν τον απόδημο ελληνισμό, την εξέλιξη του στο χώρο και στο χρόνο και τις προσπάθειες που έχουν γίνει για την διατήρηση της επαφής των αποδήμων με τον Ελλαδικό χώρο.

Στόχος μας είναι να εξάγουμε όσο το δυνατόν πιο αξιόπιστα συμπεράσματα σχετικά με την πορεία του Προγράμματος και τις συνέπειες του, καθώς επίσης και να αναλύσουμε το κατά πόσο επιτεύχθηκε ο σκοπός για τον οποίο εφαρμόστηκε.

Για τις ανάγκες της μελέτης μας η βασική μεθοδολογία που ακολουθήσαμε ήταν η διανομή έντυπου ερωτηματολογίου σε όσους είχαν συμμετοχή στην υλοποίηση του Προγράμματος. Με τον τρόπο αυτό μπορέσαμε να χαρτογραφήσουμε τις θετικές και αρνητικές

απόψεις τους, καθώς επίσης και να καταγράψουμε τη διάθεση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για συνέχιση αντίστοιχων προγραμμάτων στο μέλλον. Παράλληλα χρησιμοποιήσαμε δύο ερωτηματολόγια που είχε διανείμει η Ε.Ε.Τ.Α.Α., το πρώτο δόθηκε στους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που υλοποίησαν το πρόγραμμα το έτος 2002 και το δεύτερο στους φιλοξενούμενους. Έτσι με αυτόν τον τρόπο μπορέσαμε να αποκτήσουμε μια σφαιρική άποψη για την πορεία του Προγράμματος σε όλο τον Ελλαδικό χώρο. Πολύ σημαντική βοήθεια για εμάς ήταν οι προσωπικές επαφές που είχαμε με το υπαλληλικό προσωπικό της Ε.Ε.Τ.Α.Α., της Γ.Γ.Α.Ε., του Δήμου Πειραιά, της Δημοτικής Επιχείρησης Προβολής και Επικοινωνίας Πειραιά καθώς επίσης και με τους εργαζόμενους στις κατασκηνώσεις της ΚΟΡΕΛΚΟ. Τους ευχαριστούμε όλους πολύ για την πολύτιμη βοήθεια και συνεργασία που μας πρόσφεραν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

Ιστορική αναδρομή - Μετανάστευση.

Η μετανάστευση, δεν αποτελεί καινούριο κοινωνικό φαινόμενο για την ελληνική κοινωνία. Η Ελλάδα έχει μακροχρόνια παράδοση στην μετακίνηση του πληθυσμού και στο εσωτερικό, αλλά κυρίως στο εξωτερικό. Η μετανάστευση μάλιστα στο εξωτερικό έχει τις ρίζες της στην Αρχαία Ελλάδα.

Ο Ελληνικός λαός, πολυταξιδεμένος, προσέφερε το πνεύμα και τη γλώσσα του σε αρκετούς λαούς κι έστειλε παγκόσμια μηνύματα ειρήνης και συνεργασίας των λαών. Σ' αυτό, στην αρχαιότητα, συνέβαλε ιδιαίτερα το ανεπανάληπτο φαινόμενο του αποικισμού των Ελλήνων στην Ιταλία από τον όγδοο ως τον τρίτο π.Χ αιώνα.

Από τις πρώτες αποικίες είναι εκείνες στην Ταρσό και στην Αλ Μίνα κατά το 800 π.Χ. Στην πρώτη προηγήθηκαν οι Ρόδιοι και ακολούθησαν οι Ευβοείς, ενώ στην δεύτερη ακριβώς το αντίθετο. Η εγκατάσταση εκεί ελληνικών εμπορικών πρακτορείων οφείλεται στην έντονη ζήτηση σιδήρου από τα ελληνικά εργαστήρια.

Κατά το 770 π.Χ. Ευβοείς άποικοι εγκαταστάθηκαν σε ένα νησί έξω από τον κόλπο της Νεάπολης, που σήμερα λέγεται Ίσκια, αλλά οι αρχαίοι Έλληνες του έδωσαν το όνομα Πιθηκούσες. Κατά το τελευταίο τρίτο του Η' αιώνα π.Χ. Ευβοείς, Ανδρίοι, Νάξιοι, Κορίνθιοι, Τενέδιοι, Κυμαίοι, καθώς και Αχαιοί της Πελοποννήσου απέστειλαν πολλές αποικίες με σχεδόν μοναδικό σκοπό την αποκατάσταση ενδεών πολιτών.

Το 688 π.Χ. Κρήτες και Ρόδιοι, έκτισαν την πρώτη Ελληνική αποικία στα νότια παράλια της Σικελίας και την ονόμασαν Γέλα. Κατά τον Ζ' αιώνα π.Χ. οι σπουδαιότερες από τις ελληνικές αποικίες της ανατολικής ακτής της Σικελίας ήταν η Κατάνη, οι Λεοντίνοι και οι Συρακούσες. Το ελληνικό τμήμα της Ιταλικής χερσονήσου και της Σικελίας ονομάστηκε Μεγάλη Ελλάδα, ίσως από αποίκους που

προέρχονταν από τη Στερεά Ελλάδα, σε μια εποχή που μόνη αυτή δηλωνόταν με το όνομα.

Λίγες ελληνικές αποικίες ιδρύθηκαν και στην Ανατολική Μεσόγειο. Εκτός όμως, από τις αποικίες στην Ανατολική και Δυτική Μεσόγειο και ιδιαίτερα στην Νότια Ιταλία, οι Έλληνες ίδρυσαν αποικίες στην Προποντίδα και τον Εύξεινο Πόντο. Οι Μιλήσιοι ήταν επίσης οι πρώτοι που ίδρυσαν αποικίες στον Εύξεινο Πόντο.

Κάνοντας μια ανασκόπηση στην μακρόχρονη πορεία της ελληνικής διασποράς τους τελευταίους αιώνες, συναντούμε κάποια σταθερά ιστορικά "χαρακτηριστικά", που μας επιτρέπουν να διακρίνουμε εύκολα τις ελληνικές παροικίες που σχηματίζονται μεταξύ του τέλους του 15^{ου} και των αρχών του 19^{ου} αιώνα, από εκείνες που αναπτύχθηκαν μετά την δημιουργία του ελληνικού κράτους, καθώς επίσης και τις μεταναστεύσεις της πεντηκονταετίας μεταξύ του 1880 και του 1940 από εκείνες που πραγματοποιήθηκαν μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Με βάση λοιπόν τα "χαρακτηριστικά" αυτά μπορούμε να χωρίσουμε, συμβατικά πάντοτε, την ιστορία των νεοελληνικών αποδημιών και μεταναστεύσεων σε **τρεις μεγάλες περιόδους**. **Η πρώτη περίοδος** καλύπτει το διάστημα των τεσσάρων τουλάχιστον αιώνων της Τουρκοκρατίας: από τα τέλη του 14^{ου} και περισσότερο απ' τα μέσα του 15^{ου} αιώνα ως τις αρχές του 19^{ου} και την δημιουργία του ελληνικού κράτους. Στην περίοδο αυτή οι ελληνικές αποδημίες, ακόμα και όταν είχαν μαζικό χαρακτήρα, δεν παρουσίαζαν τα ποσοτικά μεγέθη των μεταγενέστερων μεταναστεύσεων. Επιπλέον κινούνται κυρίως στον παλαιό, λίγο πολύ γνωστό κόσμο: πρώτα στην ιταλική χερσόνησο και στην συνέχεια στην δυτική, τη νοτιοανατολική, την κεντρική και την ανατολική Ευρώπη. **Η δεύτερη περίοδος** κράτησε λιγότερο από έναν αιώνα περίπου: έκλεισε, μπορούμε να πούμε, στις παραμονές του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Κατά την περίοδο αυτή οι Έλληνες απόδημοι κατευθύνονταν και πάλι προς τα γνωστά εμπορικά κέντρα της δυτικής Ευρώπης. Ωστόσο, οι περισσότεροι σημαντικές και

πολυάριθμες ελληνικές μεταναστεύσεις πραγματοποιήθηκαν είτε προς την ανατολική Μεσόγειο είτε, κυρίως, προς το Νέο Κόσμο και ιδιαίτερα προς τις Ηνωμένες Πολιτείες είτε, τέλος, προς την Νότια Ρωσία και την Υπερκαυκασία. **Η τρίτη περίοδος** μπορεί να οριστεί με ένα νέο κύκλο μεταναστεύσεων, που άνοιξε στα μέσα της δεκαετίας του 1940, διευρύνθηκε στα 1950-1960 και, κατά κάποιο τρόπο, έκλεισε με το τέλος της δεκαετίας του 1970. Αυτή τη φορά οι μετανάστες στράφηκαν σε δυο κύριες κατευθύνσεις: ένα τμήμα προτίμησε και πάλι την εφήμερη μετοικεσία ή και την μόνιμη εγκατάσταση στις Η.Π.Α., τον Καναδά και κυρίως την Αυστραλία. Ένα άλλο, μαζικότερο, επιζήτησε "προσωρινή" εργασία στις χώρες της δυτικής Ευρώπης και ιδιαίτερα στην Ομοσπονδιακή Γερμανία.

Η τελευταία περίοδος μπορεί να περιγραφεί ως εξής:

- Το διάστημα από το 1940 έως 1959 με κύρια κατεύθυνση τις υπερπόντιες χώρες και το Βέλγιο.
- Από το 1959 έως το 1966 με κύρια κατεύθυνση την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.
- Από το 1967 έως το 1968 με κύρια κατεύθυνση τις υπερπόντιες χώρες (λόγω της οικονομικής ύφεσης στην Ευρώπη).
- Από το 1969 έως το 1973 με κύρια κατεύθυνση την Δυτική Ευρώπη (όπου πλέον σημειώνεται οικονομική ανάκαμψη) και τέλος
- Από το 1973 έως το 1977 όπου πλέον μειώνεται η μεταναστευτική κίνηση και εμφανίζεται υπερτερούσα η παλιννόστηση, φαινόμενο που παρατηρείται μέχρι και τις μέρες μας, με τη μαζική επιστροφή των ποντίων από τις χώρες της Κοινοπολιτείας.

Η ακριβής καταγραφή του απόδημου Ελληνισμού, είτε σε προγενέστερες περιόδους είτε ακόμα και σήμερα, είναι εξαιρετικά δύσκολη, αν όχι εντελώς ανέφικτη. Οι περισσότερες χώρες υποδοχής καταγράφουν την εθνική προέλευση των μεταναστών είτε των δύο πρώτων γενεών είτε μόνο της πρώτης. Άλλες πάλι συνδυάζουν την

εθνικότητα με την αναγνωρισμένη ιθαγένεια, γεγονός που συχνά προκαλεί πρόσθετη σύγχυση, αφού σε ορισμένες περιπτώσεις τα ίδια πρόσωπα διαθέτουν διπλή πολιτογράφηση (της χώρας προέλευσης ή καταγωγής και της χώρας υποδοχής). Υπάρχουν επίσης και τα συνειδησιακά διλήμματα των ατόμων, που είναι γόνοι μικτών γάμων, που αγνοούν την ελληνική γλώσσα, που δεν συμμετέχουν στις παροικιακές δραστηριότητες. Τέλος θα πρέπει να λάβουμε υπόψη και τις συχνές κατά κανόνα παλιννοστήσεις, ιδιαίτερα από την πρώην Σοβιετική Ένωση, την Αυστραλία, την Αφρική και τη Δυτική και Ανατολική Ευρώπη. Αλλά κι οι επαναπατρισμοί αυτοί δεν ολοκληρώνονται σε όλες τις περιπτώσεις. Αρκετές οικογένειες επιστρέφουν και πάλι για πολλούς λόγους (οικονομικούς και κοινωνικούς) στις παροικίες τους, επανεντασσόμενοι στον απόδημο Ελληνισμό.

Το ελληνικό στοιχείο, ακόμα και στις περιπτώσεις που εμφανίζεται εξαιρετικά μειωμένο, έχει να επιδείξει αξιοσημείωτες επιδόσεις στον οικονομικό, τον πολιτιστικό και σε ορισμένες περιπτώσεις (Η.Π.Α., Αυστραλία) και στον πολιτικό τομέα. Η οικονομική επιφάνεια π.χ. των Ελλήνων των αφρικανικών κρατών ξεπερνά κατά πολύ τη δημογραφική τους εικόνα. Η πολιτιστική δραστηριότητα επίσης του Ελληνισμού της Γαλλίας (στις τέχνες και τις ανθρωπιστικές επιστήμες) θεωρείται εντυπωσιακή για τον σχετικά μικρό αριθμό των Ελλήνων πάροικων που ζουν στην χώρα αυτή. Ο αριθμός εξάλλου των Ελλήνων πολιτικών, γερουσιαστών και βουλευτών της Αυστραλίας (πολιτειακών και ομοσπονδιακών) είναι ασύγκριτα ανώτερος από αντίστοιχους αριθμούς άλλων εθνοτήτων με μεγαλύτερη δημογραφική δύναμη (όπως π.χ. οι Ιταλοί). Το ίδιο εντυπωσιακή είναι και η παρουσία Ελληνοαμερικανών βουλευτών και γερουσιαστών στους μεγάλους Δήμους, στις τοπικές, πολιτειακές βουλές, στη Γερουσία και το Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Η δυναμικότητα αυτή δε θα πρέπει βέβαια να αποδοθεί, όπως γίνεται συχνά, σε κάποιο φυλετικού χαρακτήρα δαιμόνιο του Έλληνα. Είναι αποτέλεσμα συγκεκριμένων ιστορικών παραγόντων. Οι Έλληνες απόδημοι προέρχονταν από μια χώρα μικρή και φτωχή. Όταν πάλι μετανάστευαν σε ξένες χώρες, δεν μπορούσαν να περιμένουν εκεί προστασία και υποστήριξη (αφού η ίδια μάλιστα χρειαζόταν τη δική τους συμπαράσταση). Έπρεπε λοιπόν, μόνοι τους να αντεπεξέλθουν στις δυσκολίες προσαρμογής στις νέες οικονομικές, κοινωνικές, πολιτισμικές και κλιματολογικές ακόμα συνθήκες.

1.1. Τα αίτια της ελληνικής μετανάστευσης.

Η μετανάστευση από την Ελλάδα όπως και από άλλες χώρες δεν αποτελεί μεμονωμένο εθνικό φαινόμενο, αλλά φαινόμενο στενά συνδεδεμένο με την οικονομική και πολιτική συγκυρία κάθε εποχής, με την αναπτυξιακή πορεία κάθε χώρας και την σχέση της με τον υπόλοιπο κόσμο.

Η ισχυρή διαδικασία καπιταλιστικής συσσώρευσης στο δυτικό κόσμο και η ανισομέρεια που χαρακτηρίζει αυτή τη συσσώρευση αποτέλεσε τη βασική προϋπόθεση της μεταναστευτικής κίνησης.

Οι ευχέρειες απασχόλησης στις αναπτυγμένες χώρες και η στενότητα της αγοράς εργασίας σε χώρες όπως η Ελλάδα, αποτελούν τη βασική αναγκαία συνθήκη εμφάνισης και ανάπτυξης του μεταναστευτικού φαινομένου. Η μεταναστευτική κίνηση ενισχύεται ωστόσο και από άλλης φύσης εσωτερικά γεγονότα της εθνικής ζωής, που άλλοτε σχετίζονται με τη διεθνή συγκυρία και άλλοτε εκφράζουν αυτοφυείς αντιθέσεις και συγκρούσεις της ελληνικής κοινωνίας.

Τέτοια γεγονότα διατρέχουν δραματικά όλη σχεδόν τη νεότερη ιστορία της χώρας μας συντείνοντας τη διόγκωση του μεταναστευτικού ρεύματος. Τα γεγονότα αυτά σφράγισαν την

απαρχή της ελληνικής μετανάστευσης, που στη συνέχεια τροφοδοτήθηκε σε όλο τον τρέχοντα αιώνα από τις πολεμικές συρράξεις που γνώρισε η χώρα μας και από την υπάρχουσα αδυναμία μιας αυτοδύναμης ανάπτυξης.

1.2 Η κοινοτική οργάνωση και ο ρόλος των αποδήμων.

Η θέση που κατέχει η νεοελληνική διασπορά στην γενικότερη ιστορική πορεία του Ελληνικού έθνους ήταν και είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Οι απόδημοι ανέκαθεν είχαν ευρύτατη συμμετοχή στις διαδικασίες της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής εξέλιξης του ελληνικού κόσμου και επομένως στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας και της κοινής, σε τελευταία ανάλυση, μοίρας του συνολικού Ελληνισμού.

Η συμμετοχή αυτή μειώθηκε βέβαια, μετά τη δημιουργία του Ελληνικού Κράτους και την ανάδειξη της Ελλάδας σαν καθ' αυτό Εθνικό Κέντρο. Ωστόσο ο ρόλος των αποδήμων εξακολουθούσε και εξακολουθεί ακόμα να είναι σημαντικός ιδιαίτερα κατά τις περιόδους που οξύνονται τα εθνικά μας προβλήματα. Η ύπαρξη συνεπώς της ελληνικής διασποράς αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα για ένα μικρό λαό, όπως ο ελληνικός, που υποχρεώθηκε να σηκώνει συχνά το βάρος στελεούτων αγώνων για τη φυσική και την εθνική επιβίωση.

Επιπλέον, ήταν συχνά υποχρεωμένοι να εξουδετερώνουν ποικίλες δυσάρεστες καταστάσεις στις χώρες υποδοχής εξαιτίας θρησκευτικών, κοινωνικών ή και φυλετικών ακόμα προκαταλήψεων των κυρίαρχων εθνικών ομάδων σε βάρος τους. Η επιβίωση συνεπώς κάτω από τις προϋποθέσεις αυτές απαιτούσε την επιστράτευση όλων των υλικών, πνευματικών και ηθικών τους δυνάμεων και η επιστράτευση αυτή οδηγούσε σταδιακά και επίπονα στην οικονομική τους άνοδο.

Προκειμένου για την συνεργασία αυτή, πρώτο μέλημα των αποδήμων ήταν η όσο το δυνατόν καλύτερη συνεργασία μεταξύ τους. Η συνεργασία αυτή είναι απαραίτητη όχι μόνο εξαιτίας των κοινών εθνικών συμφερόντων, αλλά και εξαιτίας του πλήθους των επιμέρους ενώσεων. Σε μια πρόχειρη π.χ. καταγραφή του 1980 καταγράφηκαν 2.243 οργανώσεις, από τις οποίες 837 "κοινότητες", 683 τοπικά σωματεία και 723 άλλες ενώσεις διαφόρων τύπων (αλληλοβοήθειας, φιλόπτωχες, μορφωτικές, επιστημονικές, επιστημονικές, καλλιτεχνικές επαγγελματικές, αθλητικές κλπ.). Άλλες πάλι εκτιμήσεις διευρύνουν ακόμα περισσότερο τον αριθμό και την ποικιλία των στόχων τους. Μερικοί από τους συλλόγους αυτούς αλληλεπικαλύπτονται, ιδιαίτερα στις μικρές ελληνικές παροικίες.

1.3 Οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της μετανάστευσης.

Η μετανάστευση, για πολλά χρόνια αποτέλεσε για την Ελλάδα την ασφαλιστική δικλείδα στο πρόβλημα της ανεργίας και της υποασασχόλησης, αναστέλλοντας την όξυνση των κοινωνικών αγώνων και χαρακτηρίστηκε πολλές φορές σαν " ευλογία για τον τόπο " από τους εκπροσώπους της Άρχουσας Τάξης.

Η μετανάστευση δεν μπορεί παρά να ειπωθεί σαν προσφορά και κατανάλωση ντόπιας εργατικής δύναμης στο εξωτερικό, με ανυπολόγιστες αρνητικές συνέπειες για την οικονομική πολιτική και κοινωνική εξέλιξη του τόπου μας. Ερήμωσε την ελληνική ύπαιθρο, αλλοίωσε δραματικά την δημογραφική σύνθεση του πληθυσμού και την υπάρχουσα άλλοτε ευνοϊκή σχέση παραγωγικού - μη παραγωγικού δυναμικού, οδηγώντας στην έλλειψη χρήσιμων εργατικών χεριών για την ανάπτυξη της χώρας μας.

Σε γενικές γραμμές η μετανάστευση στάθηκε μοιραία για την ανάπτυξη της χώρας μας, αφαιρώντας προς όφελος των αναπτυγμένων χωρών πολύτιμα έτοιμα εργατικά χέρια για την

εκβιομηχάνιση και την οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας, πολύ δε μάλιστα, αν αναλογιστεί κανείς τον επιλεκτικό χαρακτήρα της μετανάστευσης (άτομα ηλικίας 15-45 ετών), και τα όσα δημογραφικά προβλήματα συνεπάγεται που με τη σειρά τους λειτουργούν επιβραδυντικά στην αναπαραγωγή εργατικών χεριών για τις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας.

Απ' την υπερπροσφορά εργατικών χεριών η ελληνική οικονομία, πέρασε μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, σε συνθήκες έλλειψης εργατικού δυναμικού και στην ανάγκη εισαγωγής εργατικών χεριών από άλλες χώρες για την κάλυψη των αναγκών της ελληνικής βιομηχανίας. Η άποψη πολλών ερευνητών είναι πως αν μια εθνική πολιτική εξασφάλιζε ειδίκευση και εργασία σε αυτούς που μετανάστευσαν, η Ελλάδα θα ήταν σε θέση να δημιουργεί μεγαλύτερο εθνικό εισόδημα απ' όσο δημιουργεί σήμερα, και πως αν οι μετανάστες απασχολούνται στον τόπο μας θα δημιουργούσαν αξία περισσότερη από αυτή που αντιπροσωπεύουν τα εμβάσματα τους.

Το μόνο θετικό αποτέλεσμα που μπορεί να αναγνωρισθεί για την μετανάστευση είναι η όποια υποτίθεται ευνοϊκή επίδραση ασκούν στο ισοζύγιο πληρωμών της χώρας μας τα μεταναστευτικά εμβάσματα.

Αυτές είναι λίγες απ' τις πολλές πτυχές των αρνητικών επιπτώσεων της μετανάστευσης για την Ελλάδα από καθαρά οικονομική σκοπιά. Πέρα όμως απ' αυτά υπάρχουν και οι κοινωνικές επιπτώσεις της μετανάστευσης για την χώρα μας, και όλα εκείνα τα προβλήματα που γνωρίζουν καλύτερα και από πρώτο χέρι όσοι αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν. Η μετανάστευση αποψίλωσε την ελληνική ύπαιθρο κυρίως από άτομα ηλικίας μεταξύ 15-45 χρονών. Οι ηλικίες αυτές περιλαμβάνουν τα πιο ζωτικά και ζωντανά στοιχεία, και ο περιορισμός τους είχε σαν συνέπειες την διαταραχή της ισορροπίας μεταξύ των δυο φύλων στις παραγωγικές ηλικίες, την μείωση της γεννητικότητας και την αύξηση της αναλογίας του μη παραγωγικού πληθυσμού. Η δημοκρατική αυτή αλλοίωση του πληθυσμού της Ελλάδας στερησε τη χώρα μας σε σημαντικό

ποσοστό όχι μόνο από τις πιο παραγωγικές αλλά και από τις πιο δραστήριες και δημιουργικές κοινωνικά ηλικίες. Οδήγησε αναπόφευκτα στο μοίρασμα της υπαίθρου, στην αδυναμία εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης όχι μόνο της οικονομικής, αλλά και της κοινωνικής, πολιτικής και πολιτιστικής ζωής της χώρας, και κύρια της ελληνικής υπαίθρου, που άγγιζε σε αρκετές περιπτώσεις τα όρια της ερήμωσης. Πέρα όμως απ' αυτά η μετανάστευση συσσώρευσε και άλλα σοβαρά κοινωνικά προβλήματα, που δυστυχώς συνειδητοποιήθηκαν στο έπακρό τους μόνο τα τελευταία χρόνια από τις χώρες αποστολής και υποδοχής. Αυτά είναι τα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Έλληνες μετανάστες και τα οποία μπορούν να αναχθούν σε δυο κατηγορίες :

- Εκείνα που έχουν να κάνουν με τις συνθήκες ζωής και δουλειάς στο εξωτερικό, και
- Εκείνα που έχουν σχέση με τη παλιννόστηση και την προσαρμογή όσων επιστρέφουν στις ελληνικές συνθήκες ζωής και δουλειάς.
-

Η εγκατάλειψη του τόπου προέλευσης και η εγκατάσταση των μεταναστών σε ένα άλλο εθνικό και οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον, συνεπάγεται διάφορα προβλήματα τα οποία απαιτούν τεράστιες προσπάθειες για την αντιμετώπισή τους από την πλευρά των χωρών υποδοχής και αποστολής.

Τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες είναι:

- Προβλήματα προσαρμογή εξ' αιτίας του κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος με διαφορετικές αρχές, ηθικές αξίες, πολιτιστικές παραδόσεις
- Η διαφορετική γλώσσα
- Η καχυποψία και η αρνητικότητα των χωρών υποδοχής
- Η εκπαίδευση των παιδιών τους και
- Η διατήρηση της πολιτιστικής τους ταυτότητας

Τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες όταν ξαναγουρίζουν στην πατρίδα τους είναι :

- Η ασφαλιστική τους προστασία, η μεταφορά των ασφαλιστικών δικαιωμάτων στην Ελλάδα
- Η απασχόληση, ο επαγγελματικός προσανατολισμός, η αξιοποίηση των οικονομικών τους και οι δυσκολίες προσαρμογής στο εργασιακό περιβάλλον της χώρας μας σαν αποτέλεσμα των διαφορετικών παραγωγικών και τεχνολογικών συνθηκών που υφίστανται ανάμεσα στην Ελλάδα και τις χώρες που εργάστηκαν
- Η εκπαίδευση των παιδιών τους, η προσαρμογή τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και η απρόσκοπτη σχολική τους εξέλιξη.

Τα προβλήματα αυτά αν και χρόνια ταλανίζουν τους αποδήμους και τους παλιννοστούντες αντιμετωπίστηκαν μέχρι και το πρόσφατο παρελθόν περιστασιακά και αποσπασματικά από την ελληνική πολιτεία

Η κύρια ευθύνη αντιμετώπισης τους μετατέθηκε στις πλάτες των ίδιων των αποδήμων, των φορέων εκπροσώπησης τους και της εκκλησίας, που έδειξαν και ζήλο αλλά και δικαιώματα των μεταναστών στις ξένες χώρες, αλλά και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την διατήρηση της εθνικής και πολιτιστικής ταυτότητας των αποδήμων. Οι ελληνικές κοινότητες δεκαετίες πάσχισαν να προσφέρουν στον ελληνισμό ότι τους στερήσει η έλλειψη μέριμνας από μεριάς ελληνικού κράτους. Πάσχισαν να διατηρήσουν τα ελληνικά ήθη και έθιμα, την ελληνική και πολιτιστική ταυτότητα των αποδήμων, έχτισαν δημιούργησαν και συνεχίζουν να δημιουργούν για το καλό του ελληνισμού, επιτελώντας ένα τεράστιας σημασίας εθνικό έργο.

Η έλλειψη ενδιαφέροντος της πολιτείας για τα προβλήματα των αποδήμων εξηγεί και την ανάγκη αλλά και το γεγονός, της παράλληλης ενασχόλησης της ελληνικής εκκλησίας με τα κοινά των ελληνικών παροικιών πέρα από την κύρια αποστολή της.

Παρά τα προβλήματα συνεργασίας που υπήρξαν και υπάρχουν ακόμα σε ορισμένες περιπτώσεις ανάμεσα στους δύο αυτούς φορείς κοινοτήτων - εκκλησίας, το βέβαιο είναι ότι το κέρδος, το τελικό και συνολικό αποτέλεσμα των προσπαθειών τους, υπήρξε πολλαπλά μεγαλύτερο από το όποιο κόστος στοίχισαν ενδεχόμενα οι όποιες προστριβές και συγκρούσεις υπήρξαν ή συνεχίζουν να υφίστανται. Αυτό είναι και το στοιχείο που μετράει περισσότερο από το κάθε τι για τον Απόδημο Ελληνισμό, παρά οι όποιες πικρίες ή τραυματικές εμπειρίες υπήρξαν μέσα στη δύνη των αλληλοσυγκρουόμενων προσπαθειών τους για το καλό του ελληνισμού.

1.4 Η προσπάθεια της ελληνικής Πολιτείας, κατά το παρελθόν, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των αποδήμων.

Η αντιμετώπιση των προβλημάτων που απορρέουν από τη μετανάστευση στην Ελλάδα, έγινε στο παρελθόν με κάποιες πρωτοβουλίες και μέτρα λίγο-πολύ περιστασιακά και μεμονωμένα. Υπήρξαν μέτρα χωρίς συνέπεια και ένταξη σε κάποιους στόχους που να ανταποκρίνονται στις εθνικές επιτάχυνσης της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας μας, αλλά και στην ανάγκη μιας συνολικής αντιμετώπισης της μετανάστευσης, περιορισμού των συνεπειών της, αποθάρρυνση της αποδημίας και ενθάρρυνση της παλιννόστησης. Τα μέτρα που πάρθηκαν κατά καιρούς περιστασιακά και μεμονωμένα όπως ήταν, εξυπηρετούσαν βραχυχρόνιες ανάγκες χωρίς να καλύπτουν το σύνολο των μεταναστών και παλιννοστούντων. Έλειπε η προοπτική ανάπτυξης μιας συγκεκριμένης και ενιαίας πολιτικής, που να αντιμετωπίζει προβλήματα της αποδημίας και παλιννόστησης από δύο βασικά αναγκαίες πλευρές :

Από την άποψη της ανάγκης ένταξης των αποδήμων και παλιννοστούντων στο σχεδιασμό της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της Ελλάδας, κατά τρόπο που προοπτικά να αποθαρρύνει την αποδημία και να δημιουργεί συνθήκες που να ευνοούν την παλιννόστηση και την αρμονική ένταξη και προσαρμογή των παλιννοστούντων στην παραγωγική και κοινωνική ζωή της χώρας.

Και από την άποψη της ανάγκης κατοχύρωσης των ατομικών και εργασιακών τους δικαιωμάτων στις ξένες χώρες, και της διασφάλισης των προϋποθέσεων της εθνικής και πολιτιστικής τους ταυτότητας.

Σήμερα αντίθετα από εχθές, η Πολιτεία επικεντρώνει την προσοχή της στα δύο αυτά βασικά σημεία προκειμένου να δοθεί επιτέλους η προοπτική μιας συνολικής αντιμετώπισης των προβλημάτων της ελληνικής μετανάστευσης.

Οι κυβερνητικοί στόχοι που τέθηκαν και που σε κάποιο βαθμό άρχισαν ήδη να υλοποιούνται είναι :

1. η δημιουργία προϋποθέσεων που να ευνοούν την παλιννόστηση και την αρμονική ένταξη των παλιννοστούντων στην παραγωγική και κοινωνική ζωή, μέσα από τη λήψη ευνοϊκών μέτρων σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και τις δυνατότητες της αναπτυξιακής μας πορείας.
2. η βελτίωση των όρων δουλειάς και ζωής στο εξωτερικό, η ενίσχυση του αγώνα των μεταναστών και των φορέων εκπροσώπησης τους για τη διατήρηση της εθνικής και πολιτιστικής τους ταυτότητας και την προβολή των εθνικών μας δικαιών στις χώρες που ζουν.

Στα πλαίσια των στόχων αυτών, πάρθηκαν ήδη αρκετά μέτρα, που αντανakλούν σταθερά μια στάση ποιοτικά ανώτερη από τη χθεσινή στάση της Ελληνικής πολιτείας.

Αναφέρουμε συνοπτικά μερικά από τα πιο σημαντικά μέτρα που πάρθηκαν:

Σε ότι αφορά τις συνθήκες παλιννόστησης, τα διάφορα μέτρα και προγράμματα ένταξης και προσαρμογής στην παραγωγική και κοινωνική ζωή της Ελλάδας. Μέτρα, όπως τα οικονομικά κίνητρα για παραγωγικές επενδύσεις των οικονομιών των μεταναστών και παλιννοστούντων στην Ελλάδα. Ακόμα η δυνατότητα δανειοδότησης κατά προτεραιότητα σε παλιννοστούντες και πολιτικούς πρόσφυγες, τα επιδόματα μετεγκατάστασης στην ελληνική επαρχία, τα ειδικά δάνεια για την επαγγελματική αποκατάσταση των παλιννοστούντων επιστημόνων.

Άλλα κίνητρα που δόθηκαν ήταν, η επιδότηση επιχειρήσεων σαν κίνητρο για την παροχή απασχόλησης σε παλιννοστούντες, η εισαγωγή διαφόρων ειδών μετοικεσίας στην Ελλάδα, η λήψη μέτρων για την απόκτηση στέγης (οικοδομικοί συνεταιρισμοί παλιννοστούντων, μείωση του αριθμού των προβλεπόμενων ημερομισθίων για σύναψη στεγαστικών δανείων, κλπ.).

Εκτός αυτών πάρθηκαν ειδικά μέτρα και καταρτίστηκαν διάφορα προγράμματα ενημέρωσης και αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, για την υποβοήθηση της προσαρμογής των παλιννοστούντων μεταναστών και πολιτικών προσφύγων στις ελληνικές συνθήκες αγοράς εργασίας, αλλά και στην κοινωνική ζωή της χώρας μας και ειδικότερα:

Υλοποιήθηκαν προγράμματα επιμορφωτικών σεμιναρίων ευρείας κλίμακας σε παλιννοστούντες στη Βόρεια Ελλάδα και ιδρύθηκαν γραφεία πληροφοριών σε πολλές μεγάλες πόλεις. Επίσης εκδόθηκε μεγάλη σειρά ενημερωτικών φυλλαδίων για πολλά ζητήματα που τους αφορούν.

Εκτός αυτών υπήρξαν επίσης και διάφορα άλλα αξιόλογα μέτρα όπως:

Παροχή δωρεάν νοσοκομειακής, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης, ειδικά επιδόματα τέκνων, εκπαιδευτικά επιδόματα για παιδιά που φοιτούν σε τάξεις υποδοχής, ίδρυση δίγλωσσου σχολείου στη Βαρυμπόμπη για παιδιά από αγγλόφωνες χώρες καθώς και εφάπαξ επιδόματα σε ορισμένες κατηγορίες ομογενών με ειδικά προβλήματα (πολιτικοί πρόσφυγες, σε όσους απελαύνονται, σε ομογενείς από Αίγυπτο, Αιθιοπία κλπ.).

Σε ότι αφορά το στόχο που τέθηκε για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής και εργασίας στο εξωτερικό και τη δημιουργία προϋποθέσεων για τη διατήρηση της εθνικής ταυτότητας των αποδήμων, υπήρξαν μια σειρά από μέτρα όπως:

Προσπάθεια αναβάθμισης της εκπαίδευσης των Ελληνοπαίδων εξωτερικού και όσων επαναπατρίζονται. Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας αυξήθηκε σημαντικά ο βαθμός των αποσπασμένων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό, έγινε επιλογή και απόσπαση συμβούλων εκπαίδευσης, οργανώθηκαν σεμινάρια επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

1. Η Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (Γ.Γ.Α.Ε.).

Οι Έλληνες της διασποράς, μια νοητή γέφυρα του Ελληνισμού πέρα από τα οριοθετημένα γεωγραφικά όρια της Ελλάδας, κατόρθωσαν όχι μόνο να επιβιώσουν αλλά και να αναπτύξουν δραστηριότητες και πρωτοβουλίες με στόχο τη διατήρηση της εθνικής συνείδησης και της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.

Η έλλειψη μιας θεσμοθετημένης μορφής σύνδεσης με την Ελλάδα, ήταν ένα μακροχρόνιο και βασικό αίτημα του αποδήμου Ελληνισμού αφού ο κατακερματισμός των Υπηρεσιών για τον απόδημο Ελληνισμό, πέρα από τη ταλαιπωρία που δημιουργούσε δεν προσέφερε τη δυνατότητα για συγκεκριμένη και υπεύθυνη ενημέρωση για τα θέματα που τους αφορούσαν.

Σήμερα υπάρχει μία ολοκληρωμένη πολιτική για τους Απόδημους Έλληνες, ταυτόχρονα Εθνική και Κοινωνική. Εθνική γιατί κατανοήθηκε ότι οι Έλληνες του εξωτερικού με τη συλλογική τους δράση και τη συνεργασία με τη Ελλάδα συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας ενιαίας εξωτερικής πολιτικής, και κοινωνική γιατί προσπαθεί να αντιμετωπίσει το πλήθος των προβλημάτων που απασχολούν τους αποδήμους τόσο στις χώρες όσο και στην Ελλάδα.

Το 1983 ιδρύθηκε, με το άρθρο 108, η Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (Γ.Γ.Α.Ε.) ένας επιτελικός φορέας που βοηθά στη χάραξη, στην εφαρμογή και στον συντονισμό της κυβερνητικής πολιτικής για τον Ελληνισμό της Διασποράς.

Η Γ.Γ.Α.Ε. υπάγεται στο Υπουργείο Εξωτερικών και αποτελεί αυτόνομη δημόσια υπηρεσία με επικεφαλής Γενικό Γραμματέα. Εδώ και 20 χρόνια εξακολουθεί να εξυπηρετεί του στόχους της,

διαθέτοντας δικό της ξεχωριστό τακτικό προϋπολογισμό και καλύπτει όλες τις δαπάνες.

Ειδικότερα τα τελευταία χρόνια δόθηκε έμφαση στην προσέγγιση των νέων γενεών των Αποδήμων, προσωπικοτήτων του Ελληνισμού της Διασποράς και των Ελλήνων που ζουν στις περιοχές της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, κυρίως στη Μαύρη Θάλασσα και τον Καύκασο. Η Γενική Γραμματεία, σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Εξωτερικών, Πολιτισμού, Παιδείας και Εργασίας, ανέπτυξε αξιόλογη δραστηριότητα σε ποικίλους τομείς (κοινωνικούς, εκπαιδευτικούς, πολιτιστικούς, επιστημονικούς κ.λ.π.). Η Γ.Γ.Α.Ε. από το 1983 πιστή στην αποστολή της μέχρι σήμερα, υλοποιεί μια σειρά προγραμμάτων προσφοράς για τους απόδημους και τους επαναπατριζόμενους Έλληνες και έως σήμερα 38.000 παιδιά και νέοι και 7.000 ηλικιωμένοι, έχουν φιλοξενηθεί στην Ελλάδα.

Κύριοι άξονες της πολιτικής της Γραμματείας είναι:

- Ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας των Απόδημων, και παράλληλα μέσω διαφόρων δράσεων και εκδηλώσεων τη διάδοση του πολιτισμού μας στις χώρες μόνιμης διαμονής των ομογενών.
- Ενίσχυση του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού και των δικτύων που ήδη λειτουργούν για θέματα Πολιτισμού, Επιχειρηματικής Δραστηριότητας, Νεολαίας, Γυναικών και Επιστήμης.
- Ενίσχυση των σχέσεων της Ελληνικής Βουλής με τον Απόδημο μέσω των κατά χώρες αιρετών Αποδήμων σε όλα τα επίπεδα για προώθηση των εθνικών συμφερόντων και των διμερών σχέσεων της χώρας.
- Εδραίωση και διερεύνηση των πολιτιστικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τον Απόδημο Ελληνισμό με έμφαση στην στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τα προγράμματα φιλοξενίας νέων απόδημων, τη χρήση νέων τεχνολογιών, την αποστολή εκπαιδευτικού υλικού και βιβλίων για της βιβλιοθήκες

της διασποράς. Ιδιαίτερη προσπάθεια καταβάλλεται στις χώρες της Ε.Σ.Σ.Δ.

- Συσπείρωση του Ελληνισμού με πυρήνα την Ολυμπιάδα του 2004 και με πεδία δράσης την ευαισθητοποίηση μέσω της Διασποράς της διεθνούς κοινής γνώμης, την καλλιέργεια του φιλελληνισμού και τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Εθελοντισμού του "Αθήνα 2004".
- Συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα με στόχο την ενημέρωση, την καταπολέμηση της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού των Παλιννοστούντων.
- Προώθηση μιας συνολικής επικοινωνιακής πολιτικής με στόχο την αμφίδρομη ενημέρωση και επικοινωνία Αποδήμων – Εθνικού Κέντρου μέσω των Μ.Μ.Ε. και του INTERNET.
- Οικονομική και ηθική στήριξη της λειτουργίας των οργανώσεων, των Κοινοτήτων και των Συλλόγων των Αποδήμων Ελλήνων καθώς και των πρωτοβουλιών και δράσεων τους.
- Ανάληψη πρωτοβουλιών για την καταπολέμηση της ξενοφοβίας, του ρατσισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού τόσο σε σχέση με τους ομογενείς παλιννοστούντες όσο και με τους οικονομικούς μετανάστες.

Ο σημαντικότερος στόχος της Γ.Γ.Α.Ε. είναι η διάδοση του Ελληνικού πολιτισμού. Ο Ελληνικός πολιτισμός και οι αξίες που ενσωματώνει άντεξαν στο χρόνο, συνέβαλαν ουσιαστικά στην διαμόρφωση της ευρωπαϊκής φυσιογνωμίας και παρέμειναν διαχρονικά και σταθερά, σημείο αναφοράς της ταυτότητας της Ελλάδας.

2. Το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.).

Η Ελληνική Πολιτεία προωθεί την θεσμική ενότητα του Ελληνισμού με την καθιέρωση του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού, ενός οργάνου που αποτελείται από τους εκπροσώπους των 7.000.000 Ελλήνων της διασποράς που έχει καθαρά επιτελικό συμβουλευτικό ρόλο προς την Ελληνική Πολιτεία για θέματα των Αποδήμων.

Το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.), όπως αυτό ιδρύθηκε με το άρθρο 17 Ν.1867/89, έχει έδρα τη Θεσσαλονίκη και αποτελεί συμβουλευτικό όργανο της Ελληνικής Πολιτείας για όλα τα θέματα που αφορούν τον Απόδημο Ελληνισμό.

Το Σ.Α.Ε. παρέχει τη γνώμη του και διατυπώνει τις προτάσεις προς τα αρμόδια όργανα του Ελληνικού κράτους, για θέματα όπως:

- Η σύσφιξη των δεσμών του Απόδημου Ελληνισμού και της γενέτειρας όπως επίσης και ο ρόλος των αποδήμων στις χώρες που διαμένουν.
- Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ειδικότερα η προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων των αποδήμων Ελλήνων, τόσο στις χώρες διαμονής όσο και στην Ελλάδα.
- Η παροχή στήριξης και συμπαράστασης στον Απόδημο Ελληνισμό για την καλύτερη οργανωτική του ανάπτυξη.
- Η ενίσχυση των οικονομικών, εμπορικών, πολιτιστικών, και μορφωτικών σχέσεων μεταξύ των χωρών διαμονής και της Ελλάδας.
- Η ομαλή επανένταξη των παλιννοστούντων Ελλήνων στην Ελληνική Κοινωνία.
- Η υπόδειξη των εκπροσώπων του απόδημου ελληνισμού ως μελών της Παγκόσμιας Συνέλευσης του Ελληνισμού (Π.Σ.Ε.).

3. Ολυμπιακοί Αγώνες 2004 και Απόδημος Ελληνισμός.

Οι Απόδημοι Έλληνες δεν μπορεί να λείψουν από τη μεγάλη γιορτή του οικουμενικού Ελληνισμού, τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 που επιστρέφουν στην πατρίδα τους.

Η Γ.Γ.Α.Ε. σε συνεργασία με το "Αθήνα 2004" έχουν σχεδιάσει τη συμμετοχή των νέων Αποδήμων στο Πρόγραμμα Εθελοντισμού των Αγώνων.

Στις 30 Απριλίου 2002 υπογράφηκε μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και του "Αθήνα 2004" το Μνημόνιο Συναντίληψης και Συνεργασίας, το οποίο περιλαμβάνει και το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης Υπουργείου Εξωτερικών και Αθήνα 2004 σχετικά με τον Απόδημο Ελληνισμό.

Βασικοί άξονες του επιχειρησιακού σχεδίου δράσης είναι η ευαισθητοποίηση του απόδημου ελληνισμού και η προσέλκυση εθελοντών από την Ομογένεια για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.

Η Γ.Γ.Α.Ε. σε συνεργασία με τον "Αθήνα 2004" και άλλους συναρμόδιους φορείς έχει υλοποιήσει μία σειρά ειδικών δράσεων όπως:

- ⇒ Την Α΄ Παγκόσμια Συνάντηση Αποδήμων Εθελοντών, που πραγματοποιήθηκε παράλληλα με την Δ΄ Παγκόσμια Συνέλευση του Σ.Α.Ε. το Δεκέμβριο του 2001.
- ⇒ Τα Συμπόσια και τις πολιτιστικές εκδηλώσεις για την προβολή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και ευρύτερα του ελληνικού πολιτισμού στις μητροπόλεις του Απόδημου Ελληνισμού.

Η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 2004 δίνει μια μοναδική ευκαιρία στους νέους ομογενείς να πλαισιώσουν

την οργάνωση και να δώσουν μία νέα ώθηση στον Οικουμενικό Ελληνισμό, αλλά και ταυτόχρονα να έρθουν πιο κοντά στη μητροπολιτική Ελλάδα. Η συμμετοχή των νέων ομογενών στην επιτυχία των Ολυμπιακών Αγώνων θα είναι σημαντική. Παράλληλα, όμως η υπερηφάνεια που θα νιώσουν όλοι οι ομογενείς βλέποντας την πατρίδα τους να διοργανώνει, με εξαιρετικό τρόπο, αγώνες που μόνο τα μεγάλα και ισχυρά κράτη μπορούν, είναι η καλύτερη παρακαταθήκη για το μέλλον του Ελληνισμού.

4. Η Περιγραφή του Προγράμματος Φιλοξενίας παιδιών Απόδημου Ελληνισμού.

4.1 Γενικά.

Στα πλαίσια του "Επιχειρησιακού Προγράμματος Δράσης Σ.Α.Ε. -Τοπικής Αυτοδιοίκησης" και ειδικότερα των Μέτρων 2.2 (Κατασκηνώσεις - Ξενώνες - Εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού) και 3.2 (Κοινωνικές Δραστηριότητες) υλοποιήθηκαν το καλοκαίρι του 2002, από φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Οργανωμένα Προγράμματα Φιλοξενίας παιδιών και νέων αποδήμων στον τόπο καταγωγής τους.

Το όλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα υλοποιείται μέσω Προγραμματικής Σύμβασης στην οποία συμβάλλονται ΥΠ.ΕΞ - Γ.Γ.Α.Ε., ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α., Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., Ε.Ν.Α.Ε. και Ε.Ε.Τ.Α.Α. και η οποία έχει χρονική διάρκεια έως το 2005.

Ειδικότερα, η υλοποίηση της συνδυασμένης δράσης "Οργάνωση επισκέψεων παιδιών και νέων αποδήμων" είναι επαναλαμβανόμενη κάθε χρόνο και η χρηματοδότηση της προέρχεται από το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α. και από το ΥΠ.ΕΞ. - Γ.Γ.Α.Ε..

Στόχος του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η ενεργοποίηση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης να

οργανώσουν τη φιλοξενία των απόδημων παιδιών και νέων στον τόπο καταγωγής τους, επιδιώκοντας την προσέγγιση και τη σύσφιξη των αποδήμων με την Ελλάδα.

4.2 Σκοπός του Προγράμματος.

Το Πρόγραμμα είχε ως σκοπό την φιλοξενία, σε κατασκηνώσεις, παιδιών και νέων Αποδήμων στην Ελλάδα, ιδιαίτερα στον τόπο καταγωγής τους. Στόχος του προγράμματος είναι η δημιουργία, διατήρηση και τόνωση των δεσμών των απόδημων Ελληνοπαίδων με την πατρίδα των γονιών τους, τη διατήρηση της μητρικής Ελληνικής γλώσσας, καθώς και τη διαφύλαξη της πολιτιστικής ταυτότητας και της εθνικής συνείδησης τους. Το Πρόγραμμα οργανώθηκε και υλοποιήθηκε με επιτυχία από τον Δήμο Πειραιά το καλοκαίρι του 2002. Είχαν την ευκαιρία και την χαρά να φιλοξενηθούν στην χώρα μας 50 παιδιά, ηλικίας 8 - 12 ετών, από την Οδησό της Ουκρανίας και το Βίλνιους της Λιθουανίας, στις παιδικές κατασκηνώσεις της ΚΟΡΕΛΚΟ στον Κάλαμο για χρονική διάρκεια τριών εβδομάδων από 1 Αυγούστου μέχρι 22 Αυγούστου 2002. Το Πρόγραμμα εκτός από αθλητικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα είχε επίσης πολιτιστικό, περιηγητικό και εκπαιδευτικό.

Ο Δήμος Πειραιά έχοντας αναπτύξει στενές σχέσεις με τις αδελφές του πόλεις θέλησε να εκμεταλλευτεί αυτήν την ευκαιρία για να γνωριστούν καλύτερα με τα παιδιά ελληνικής καταγωγής που ζουν στις αδελφοποιημένες πόλεις.

Μετά τη λήξη του Προγράμματος, τα θετικά αποτελέσματα για τα φιλοξενούμενα παιδιά αλλά και για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στην υλοποίηση του Προγράμματος, ήταν εμφανή. Μερικά από αυτά ήταν η προσέγγιση και σύσφιξη των σχέσεων των Αποδήμων με την πατρίδα, η αύξηση των επισκέψεων των ομογενών στην Ελλάδα, η ποιοτική αναβάθμιση και η αύξηση του όγκου

παρόμοιων Προγραμμάτων και η ενίσχυση των υποδομών φιλοξενίας.

4.3 Τα φιλοξενούμενα παιδιά.

Τα παιδιά που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα και φιλοξενήθηκαν στις κατασκηνώσεις έπρεπε να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Ο ένας τουλάχιστον γονέας να είναι ελληνικής καταγωγής.
- Να μην έχουν συμμετάσχει στο Πρόγραμμα κατά την προηγούμενη περίοδο, και μόνον εφόσον υπάρχουν κενές θέσεις μπορεί να συμβεί αυτό.

Για τα φιλοξενούμενα παιδιά η παραμονή τους στο χώρο φιλοξενίας καθ' όλη τη διάρκεια του Προγράμματος ήταν υποχρεωτική, καθώς και η παρακολούθηση του σχετικού προγράμματος.

Τα παιδιά είχαν καθημερινά στη διάθεση τους εκπαιδευτικούς, ξεναγούς, διερμηνείς, δασκάλους χορών και γυμναστές. Με αυτό τον τρόπο, κατά το διάστημα παραμονής τους στην Ελλάδα, κατάφεραν να μάθουν πολύ αξιόλογα πράγματα. Όπως, για τον πολιτισμό της χώρας μας, για την γλώσσα, τα ήθη και τα έθιμα μας. Έμαθαν επίσης να χορεύουν παραδοσιακούς χορούς, να τραγουδούν Ελληνικά τραγούδια και να απαγγέλλουν ποιήματα μεγάλων Ελλήνων ποιητών. Ακόμη τους ανατέθηκε να παρουσιάσουν την χώρα που διαμένουν μέσω παραδοσιακών αντικειμένων, ζωγραφικής, χωρών και τραγουδιών, θεατρικών σκετς, κλπ. Επίσης διοργανώθηκε μεταξύ παιδιών και εκπαιδευτών μία παρουσίαση που θα έκαναν τα παιδιά όταν επέστρεφαν στην χώρα τους, για την Ελλάδα, τον πολιτισμό, την ιστορία της και τους ανθρώπους της.

Εφόσον αναφερόμαστε σε παιδιά και σε καλοκαιρινές κατασκηνώσεις είναι αυτονόητο ότι το Πρόγραμμα περιελάμβανε και τις κλασσικές δραστηριότητες μιας κατασκήνωσης, δηλαδή παιχνίδια,

αθλήματα, καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, εκδρομές στην ελληνική επαρχία κλπ, τα οποία βοηθάνε τα παιδιά να αναπτύξουν την αυτοπεποίθησή τους, το αίσθημα της ομαδικής εργασίας και του αλληλοσεβασμού.

Για τις μετακινήσεις τους τα παιδιά συνοδεύονταν από δύο συνοδούς της χώρας προέλευσής τους που ήταν ελληνικής καταγωγής, γνώριζαν άριστα την ελληνική γλώσσα και είχαν εμπειρία και διάθεση ενασχόλησης με τα παιδιά. Το καθημερινό πρόγραμμα ήταν πάντα κάτι το διαφορετικό και εμπλουτισμένο με ειδικά θεματικά αντικείμενα. Από τα αντικείμενα αυτά, βεβαίως, ωφελήθηκαν και τα υπόλοιπα παιδιά της κατασκήνωσης. Ξεναγήσεις σε αρχαία μνημεία, περιηγήσεις σε ιστορικούς και αρχαιολογικούς χώρους καθώς και μουσεία, παρακολούθηση σύγχρονων πολιτιστικών δρώμενων όπως συναυλίες, θέατρα, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις γεμάτες συγκίνηση και αγάπη για την πατρίδα τους, που πολλά από αυτά δεν την είχαν γνωρίσει ποτέ. Τα παιδιά δέθηκαν απίστευτα με την Ελλάδα και με τους ανθρώπους που είχαν άμεση και καθημερινή επαφή μαζί τους, που ήταν πολύ δύσκολο τόσο σε αυτά όσο και σε εκείνους να πουν "Αντίο" στο τέλος του Προγράμματος.

4.4 Χρηματοδότηση - Τρόπος πληρωμής.

Η χρηματοδότηση του Προγράμματος προέρχεται από εθνικούς πόρους και συγκεκριμένα από το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. και την Γ.Γ.Α.Ε.

Η συνολική δαπάνη του, καταβλήθηκε στο Δήμο Πειραιά που ήταν ο υλοποιών φορέας ως εξής:

- Το 40% δόθηκε με την υπογραφή του συμφώνου μεταξύ της Ε.Ε.Τ.Α.Α. και του Δήμου.
- Το υπόλοιπο 60% αποδόθηκε απολογιστικά μετά το τέλος του Προγράμματος εφόσον ο Δήμος είχε εκπληρώσει όλες τις

υποχρεώσεις του και είχε προσκομίσει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

4.5 Τεχνικές Προδιαγραφές και Επιλέξιμες Δαπάνες.

Στις τεχνικές προδιαγραφές και στις επιλέξιμες δαπάνες λαμβάνονται υπόψη εργασίες αναγκαίες για την βελτίωση ή / και την προσαρμογή των υφιστάμενων χώρων φιλοξενίας, ιδιοκτησίας ή χρήσης Ο.Τ.Α., επίσης και δαπάνες για την προμήθεια εξοπλισμού. Η χρηματοδότηση καλύπτει έως και το 50% για αυτές τις δαπάνες. Όσον αφορά τις δαπάνες διαμονής και διατροφής τόσο για τα παιδιά όσο και για τους συνοδούς καλύπτονται κατά το 50%. Ενώ οι δαπάνες μετακίνησης εσωτερικού και εξωτερικού καλύπτονται κατά το 100%. Επίσης κατά το 100% χρηματοδοτούνται και οι δαπάνες για την αμοιβή των συνοδών, ξεναγών, διερμηνέων και εκπαιδευτών. Επίσης ο υλοποιών φορέας υποχρεούται να καλύψει όλες τις ανάγκες για διδακτικό και υποστηρικτικό υλικό (π.χ γραφική ύλη, σημειώσεις, φυλλάδια, βιβλία κ.λπ) και ό,τι άλλο θεωρείτε απαραίτητο για την καλή διεξαγωγή του Προγράμματος.

4.6 Ανάλυση του προϋπολογισμού του Προγράμματος.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
Εργασίες βελτίωσης υποδομών	0	0
Προμήθεια εξοπλισμού	0	0
Δαπάνες εκπαιδευτών/συνοδών/	16.510 €	15,59 %

Ξεναγών/διερμηνέων		
Δαπάνες διαμονής	23.000 €	21,72 %
Δαπάνες διατροφής	14.300 €	13,50 %
Δαπάνες μετακινήσεων εσωτερικού	6.300 €	5,95 %
Δαπάνες μετακινήσεων εξωτερικού	26.400 €	24,92 %
Δαπάνες ασφάλισης	4.100 €	3,87 %
Άμεσες δαπάνες	10.000 €	9,46 %
Απρόβλεπτα	5.295 €	4,99 %
ΣΥΝΟΛΟ	105.905 €	100 %

Από το σύνολο του προϋπολογισμού δηλαδή από τα 105.905 € που δαπανήθηκαν για το πρόγραμμα το 40% δηλαδή 42.362 € δόθηκαν στο Δήμο Πειραιά με την υπογραφή του συμφώνου με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. ενώ το υπόλοιπο 60% δηλαδή 63.543 € δόθηκαν στο Δήμο απολογιστικά μετά το τέλος του Προγράμματος.

4.7 Ανάλυση δαπανών ανά κατηγορία.

4.7.1 Δαπάνες αμοιβών των συντελεστών.

ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ		ΔΑΠΑΝΗ ανά		ΣΥΝΟΛΟ
	ΗΜΕΡΩΝ	ΩΡΩΝ	ΗΜΕΡΑ	ΩΡΑ	
ΞΕΝΑΓΟΣ	8	40		60 €	2.400 €
ΔΙΕΡΜΗΝΕΑΣ	8	40		70 €	2.800 €
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ		50		75 €	3.750 €
ΣΥΝΟΔΟΙ (3)	21		60 €		7.560 €
ΣΥΝΟΛΟ					16.510 €

4.7.2 Άμεσες δαπάνες.

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΚΟΣΤΟΣ
Διδακτικό και υποστηρικτικό υλικό	5.600 €
Εισιτήρια για παραστάσεις, εκθέσεις, συναυλίες, κ.λ.π.	4.400 €
ΣΥΝΟΛΟ	10.000 €

4.7.3 Δαπάνες φιλοξενουμένων.

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	Δαπάνη ανά άτομο και ημέρα	Άτομα	Ημέρες	ΣΥΝΟΛΟ
Δαπάνες εκπαίδευσης				
Δαπάνες διαμονής	19.56 €	56	21	23.000 €
Δαπάνες διατροφής	12.16 €	56	21	14.300 €
Δαπάνες μετακινήσεων εσωτερικού	8.65 €	56	13	6.300 €
Δαπάνες ασφάλισης	3.49 €	56	21	4.100 €
Δαπάνες μετακινήσεων εξωτερικού	471 €	56		26.400 €
ΣΥΝΟΛΟ				74.100 €

4.8 Τρόπος υλοποίησης.

Την τεχνική υποστήριξη του Προγράμματος ανέλαβε η Ε.Ε.Τ.Α.Α. η οποία έκανε τις ακόλουθες ενέργειες:

Πρόσκληση δικαιούχων φορέων για υποβολή αιτήσεων.

Το πρώτο στάδιο ήταν η σύνταξη Κανονισμού που διέπει την "Οργάνωση Επισκέψεων παιδιών και νέων αποδήμων στην Ελλάδα" καθώς και η Σύνταξη "Αναλυτικού Τεύχους Προκήρυξης", "Εντύπων Συγχρηματοδότησης" για την υποβολή προτάσεων (βλ. παράρτ.), Εντύπου "Αίτησης φιλοξενουμένων" και "Τεχνικών Δελτίων Απολογισμού" του έργου.

Η πρόσκληση των δικαιούχων φορέων έγινε μέσω της δημοσίευσης της "Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος" στον τύπο, η οποία ανακοινώθηκε και στην ιστοσελίδα της Ε.Ε.Τ.Α.Α.. Επίσης, στάλθηκε πλήρης φάκελος (Πρόσκληση, Αναλυτικό Τεύχος Προκήρυξης, Έντυπα Συγχρηματοδότησης) προς τις Τ.Ε.Δ.Κ. και Ε.Ν.Α.Ε..

Διαδικασία υποβολής προτάσεων.

Κατά την χρονική περίοδο από τη δημοσίευση της πρόσκλησης έως την ημερομηνία υποβολής των προτάσεων επικοινωνήσαν με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. 134 φορείς θέτοντας σειρά ερωτημάτων που αφορούσαν την υποβολή προτάσεων και την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Τελικά υποβλήθηκαν συνολικά 51 προτάσεις από όλες τις περιφέρειες της Ελλάδας πλην της Κρήτης.

Διαδικασία επιλογής δικαιούχων φορέων.

Κατ' αρχήν έγινε έλεγχος της πληρότητας του φακέλου των ενδιαφερόμενων φορέων ενώ στη συνέχεια με τη δημιουργία της

βάσης δεδομένων έγινε καταγραφή των προτάσεων και εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής. Επίσης οργανώθηκε σειρά επισκέψεων στελεχών του ΥΠ.ΕΞ. - Γραφείο Υφυπουργού, της Γ.Γ.Α.Ε. και του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α. με σκοπό τον έλεγχο της καταλληλότητας των χώρων φιλοξενίας (κατασκηνώσεων και ξενώνων) που προτείνονται από τους δικαιούχους φορείς ως χώροι φιλοξενίας. Οι επισκέψεις που πραγματοποιήθηκαν αφορούσαν των έλεγχο των 28 χώρων φιλοξενίας. Η διαδικασία επιλογής ολοκληρώθηκε με την προέγκριση 40 φορέων.

Διοργάνωση Ημερίδας.

Διοργανώθηκε ημερίδα πληροφόρησης των φορέων που είχε προεγκριθεί η συμμετοχή στο Πρόγραμμα, στην οποία συμμετείχαν 38 εκπρόσωποι φορέων.

Αντικείμενο της ημερίδας ήταν ο προσδιορισμός και η υπαγόρευση συγκεκριμένων προδιαγραφών διαχείρισης και υλοποίησης του προγράμματος, η παροχή διευκρινήσεων και η επίλυση αποριών επί τεχνικών κυρίως ζητημάτων, τα οποία εστιάσθηκαν κυρίως στη μεθοδολογία αναζήτησης και προσέλκυσης των φιλοξενουμένων και την οργάνωση του τρόπου μεταφοράς τους στην Ελλάδα, στην αναγκαιότητα συνοδείας από το εξωτερικό των παιδιών 8-12 ετών, στην επιλεξιμότητα συγκεκριμένων δαπανών υποδομής και εξοπλισμού και τη χρηματοδότηση αυτών, στον οικονομικό απολογισμό του προγράμματος και ειδικότερα στον τρόπο αιτιολόγησης και τεκμηρίωσης όλων των επιλέξιμων δαπανών.

Κατά τη διάρκεια της ημερίδας έγινε αναλυτική παρουσίαση του "Τεχνικού Δελτίου Απολογισμού", το οποίο αναφέρεται στον απολογισμό των προγραμμάτων φιλοξενίας σε επίπεδο φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

Επίσης, πραγματοποιήθηκε αναλυτική συζήτηση με κάθε φορέα μεμονωμένα με τη μορφή στρογγυλών τραπεζιών, κατά τα οποία συζητήθηκαν οι ελλείψεις της κάθε πρότασης και οι αναγκαίες

διορθώσεις επί των οικονομικών στοιχείων που προτάθηκαν από την Επιτροπή Παρακολούθησης του προγράμματος. Συγκεκριμένα, υποδείχθηκε η αναμόρφωση όλων των προϋπολογισμών και συζητήθηκαν διεξοδικά όλες οι τεχνικές λεπτομέρειες του προγράμματος καθώς και τυχόν δυσχέρειες που ίσως ανέκυπταν κατά την υλοποίηση.

Υπογραφή συμφώνων μεταξύ δικαιούχων φορέων και ΕΕΤΑΑ.

Μετά την ημερίδα υπήρξε συνεχής υποστήριξη των δικαιούχων φορέων για την επίλυση προβλημάτων στην οριστικοποίηση των φιλοξενούμενων, έτσι ώστε να υποβάλουν τις "Αιτήσεις φιλοξενούμενων" που αποτελούσαν απαραίτητη προϋπόθεση για την αναμόρφωση των προϋπολογισμών και την υποβολή των αναθεωρημένων "Έντυπων συγχρηματοδότησης". Μέσα στον Ιούνιο του 2002 υπογράφηκαν σταδιακά τα σύμφωνα μεταξύ της ΕΕΤΑΑ και των δικαιούχων φορέων. Οι υπόλοιποι 9 φορείς, από το σύνολο των 40 που είχαν προεπιλεγεί, δεν προχώρησαν στην υλοποίηση προγραμμάτων λόγω μη προσέλκυσης φιλοξενούμενων.

Παρακολούθηση της υλοποίησης των προγραμμάτων.

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης των προγραμμάτων υπήρξε διαρκής επικοινωνία με τους υπεύθυνους των δικαιούχων φορέων με σκοπό την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων κάθε προγράμματος και την υποστήριξη για την αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων.

Έλεγχος των Τεχνικών Δελτίων Απολογισμού.

Τελευταίο στάδιο του έργου αποτελούσε η υποβολή από τους φορείς που υλοποίησαν προγράμματα φιλοξενίας των "Τεχνικών Δελτίων Απολογισμού". Η υποβολή των Τεχνικών Δελτίων πραγματοποιήθηκε σταδιακά από τα τέλη Αυγούστου έως και το Νοέμβριο του 2002 και η διαδικασία ελέγχου αυτών ολοκληρώθηκε

με την αποπληρωμή όλων των δικαιούχων φορέων έως τον Ιανουάριο του 2003.

Απολониσμός και αξιολόγηση του έργου.

Μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων φιλοξενίας και του ελέγχου αυτών ακολούθησε ο απολογισμός του συνόλου του προγράμματος, τόσο σε επίπεδο φυσικού όσο και οικονομικού αντικειμένου. Στη συνέχεια ακολούθησε η ποιοτική αξιολόγηση του προγράμματος η οποία βασίστηκε και στην επεξεργασία των Ερωτηματολογίων Φορέων και Φιλοξενουμένων που είχαν αποστείλει οι φορείς που υλοποίησαν τα προγράμματα φιλοξενίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

1. Μεθοδολογία Έρευνας.

Για τις ανάγκες της μελέτης μας η μεθοδολογία έρευνας που ακολουθήσαμε ήταν η σχεδίαση και διανομή έντυπου ερωτηματολογίου (βλ. παράρτ.) στους εμπλεκόμενους με το Πρόγραμμα, έτσι ώστε να συγκεντρώσουμε στοιχεία για την οργάνωση και την εφαρμογή του, να χαρτογραφήσουμε τα προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια υλοποίησής του, καθώς και να καταγράψουμε η διάθεση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και των υπόλοιπων φορέων για συνέχιση παρόμοιων πρωτοβουλιών στο μέλλον. Μία ακόμη μέθοδος συλλογής πληροφοριών που χρησιμοποιήσαμε ήταν οι προσωπικές επαφές με πολλούς από τους εμπλεκόμενους.

Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο κάλυπτε μεγάλο φάσμα ζητημάτων σε όλους τους παρακάτω τομείς όπως: προβλήματα κατά την διάρκεια του προγράμματος, αντιμετώπιση αυτών, κοινωνική και οικονομική ωφέλεια, ηθική ικανοποίηση, συνεργασία μεταξύ των συντελεστών του Προγράμματος, προσωπικό κόστος. Υπόδειγμα του ερωτηματολογίου παρατίθενται στο παράρτημα, στο τέλος της παρούσας πτυχιακής εργασίας, ενώ η παρουσίαση και τα αποτελέσματα από την επεξεργασία των απαντήσεων παρατίθενται στο παρών κεφάλαιο.

Κατά την σχεδίαση του ερωτηματολογίου μας φροντίσαμε να πληρεί τις απαραίτητες προϋποθέσεις. Να είναι σύντομο για να μην δημιουργεί αίσθημα αποθάρρυνσης, να είναι εύκολο στην απάντηση και καλά σχεδιασμένο, τα διάφορα ερωτήματα να έχουν μία λογική

ακολουθία και να είναι εύκολη και δυνατή η επεξεργασία των στοιχείων.

Ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου αν και ακούγεται απλό έργο, τελικά είναι πολύ δύσκολο διότι για να τελειοποιηθεί χρειάζεται συνεχή βελτίωση και αναθεώρηση.

Προσωπικές επαφές

Οι προσωπικές επαφές με στελέχη που είχαν αναλάβει ενεργό ρόλο στην διεκπεραίωση του Προγράμματος ήταν μία άλλη μέθοδος συλλογής στοιχείων που χρησιμοποιήσαμε. Αυτή η μέθοδος ήταν εξίσου εποικοδομητική με την προηγούμενη, διότι μέσα από τον διάλογο που είχαμε μαζί τους καταφέραμε να συλλέξουμε πολλά σημαντικά στοιχεία για το Πρόγραμμα. Είναι βέβαιο ότι η άμεση προσωπική επαφή με αυτούς τους ανθρώπους μας βοήθησε πολύ περισσότερο να κατανοήσουμε την όλη λειτουργία του Προγράμματος και τους στόχους που επιδίωκε να επιτύχει.

Οι προσωπικές συζητήσεις με τα στελέχη μας βοήθησαν επίσης στο να συγκεντρώσουμε αρκετές εμπιστευτικές πληροφορίες οι οποίες με την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου δεν ήταν δυνατόν να καταγραφούν. Η εξοικείωση μας με αυτούς τους ανθρώπους αποδείχθηκε πολύ σημαντική για την έρευνα μας. Βέβαια υπήρξαν και αρκετά προβλήματα κατά την διάρκεια της μελέτης μας. Ένα από τα σημαντικότερα ήταν ότι πολλές φορές οι άνθρωποι αυτοί δεν είχαν αρκετό χρόνο στη διάθεσή τους για να μας αφιερώσουν.

Για την υλοποίηση των παραπάνω μεθόδων κρίναμε ότι θα μας βοηθούσε αρκετά κυρίως για εξαγωγή πιο αξιόπιστων αποτελεσμάτων η χρησιμοποίηση της **δια-στρωματικής έρευνας**.

Σύμφωνα με την οποία οι πληροφορίες που συλλέξαμε ήταν διασταυρωμένες από διαφορετικά στρώματα πληθυσμού. Αυτό γίνεται διότι οι χαρακτηριστικές ιδιότητες ενός πληθυσμού που θέλουμε να εξετάσουμε με την βοήθεια ενός δείγματος παρουσιάζουν μεγάλη ανομοιογένεια. Έτσι δημιουργούμε από το συνολικό

πληθυσμό κάποιες ομάδες, οι οποίες κάθε μία ξεχωριστά, παρουσιάζουν όσο το δυνατό μεγαλύτερη ομοιογένεια και παίρνουμε από κάθε ομάδα, με τυχαίο τρόπο, ορισμένες μονάδες προκειμένου να σχηματίσουμε το ενιαίο συνολικό δείγμα. Σε αντίθεση με την μέθοδο της τυχαίας δειγματοληψίας, η δια-στρωματική έρευνα έχει το πλεονέκτημα ότι μας βοηθάει στην διεξαγωγή πιο αξιόπιστων συμπερασμάτων και στην αποφυγή πιθανών λαθών.

Τέλος κρίναμε σκόπιμο, για την όσο το δυνατόν καλύτερη καταγραφή των αποτελεσμάτων, ότι έπρεπε να ερευνησουμε εκτός από τις θετικές απαντήσεις και όλες τις αρνητικές και να τις λάβουμε πολύ σοβαρά υπόψη μας. Θεωρήσαμε απαραίτητο να δώσουμε ιδιαίτερη σημασία στις αρνητικές απαντήσεις διότι κατά την επεξεργασία των στοιχείων που συλλέξαμε υπήρξαν αρκετές διαφωνίες, σε ουσιαστικά ζητήματα, μεταξύ των απαντήσεων. Πιστεύουμε ότι η κριτική ανάλυση και διαλεύκανση όλων των αρνητικών απαντήσεων θα βοηθήσει πολύ στη διόρθωση και αποφυγή τυχών προβλημάτων στο μέλλον.

2. Η Μεθοδολογία σύνταξης του ερωτηματολογίου.

Προκειμένου για την ορθότερη συλλογή στοιχείων και την πιο αξιόπιστη εξαγωγή συμπερασμάτων για το Πρόγραμμα Φιλοξενίας Απόδημου Ελληνισμού, διανείμαμε έντυπο ερωτηματολόγιο σε ένα συγκεκριμένο αριθμό εμπλεκομένων στη σχεδίαση, την ανάληψη και την εφαρμογή του Προγράμματος.

Το ερωτηματολόγιο ως μέσο συλλογής πρωτογενών πληροφοριών, αποτελεί την πιο αποτελεσματική μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μεθόδων συλλογής στοιχείων και, ως εκ τούτου, την πιο συνήθη και την πιο διαδεδομένη διαδικασία έρευνας. Όπως κάθε μέθοδος, έτσι και η μέθοδος του ερωτηματολογίου παρουσιάζει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

➤ **Πλεονεκτήματα**

- Η ευχέρεια προσαρμογής της μεθόδου στις ανάγκες της έρευνας και η δυνατότητα κάλυψης όλων των τομέων ενδιαφέροντος.
- Η μεγαλύτερη ταχύτητα στο σχεδιασμό και τη διεξαγωγή των ερευνών καθώς και η ενίσχυση στο σχεδιασμό στόχων.
- Το χαμηλότερο κόστος.

➤ **Μειονεκτήματα**

- Η άρνηση απάντησης ή παροχής ορισμένων υπηρεσιών λόγω αντίθεσης ή αδιαφορίας ή δυσανασχέτησης του ερωτώμενου.
- Η αδυναμία του ερωτώμενου να παρέχει τις ζητούμενες πληροφορίες λόγω
  - α) άγνοιας του θέματος εκ μέρους του ερωτώμενου
  - β) απαγόρευση του ερωτώμενου να παρέχει όλες ή μέρος των ζητούμενων πληροφοριών.
- Κακός σχεδιασμός ερωτηματολογίων. Μερικές φορές περιλαμβάνονται ερωτήσεις που δεν πρέπει, δεν μπορούν ή δεν είναι ανάγκη να απαντηθούν, ενώ ορισμένες φορές δεν περιλαμβάνονται ερωτήσεις που είναι απαραίτητες. Η κάθε ερώτηση πρέπει να εξετάζεται ξεχωριστά ώστε να αποφασιστεί αν συνεισφέρει στο σκοπό της έρευνας και πρέπει να περιλαμβάνονται μόνο οι σχετικές και απαραίτητες ερωτήσεις, ώστε να μην επιμηκύνεται το ερωτηματολόγιο και κατά συνέπεια να τίθενται σε δοκιμασία η υπομονή του ερωτώμενου.
- Η αδυναμία αξιολόγησης των στοιχείων του ερωτηματολογίου

Στο ερωτηματολόγιο που σχεδιάσαμε εμείς δεν αντιμετωπίσαμε κανένα από τα παραπάνω προβλήματα, αντίθετα υπήρξε η προθυμία των ερωτώμενων να μας απαντήσουν και να μας βοηθήσουν στην διεκπεραίωση του ερωτηματολογίου μας.

2.1 Οι Μορφές του ερωτηματολογίου.

Ανάλογα με τον τρόπο συμπλήρωσης ενός ερωτηματολογίου, της έκτασης του, του αριθμού των ερευνούμενων αντικειμένων και του φανερού ή μη σκοπού του, διακρίνουμε τις εξής μορφές ερωτηματολογίων:

A) Διαρθρωμένο ή μη ερωτηματολόγιο.

Όταν στο ερωτηματολόγιο οι ερωτήσεις τίθενται κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι απαντήσεις που δίνονται σε κάθε επόμενη ερώτηση να εξαρτώνται άμεσα από την απάντηση της προηγούμενης ερώτησης, τότε το ερωτηματολόγιο λέγεται διαρθρωμένο.

Όταν το ερωτηματολόγιο είναι μη διαρθρωμένο τότε οι ερωτήσεις τίθενται έτσι ώστε οι απαντήσεις να μην εξαρτώνται αμέσως απ' την μορφή απάντησης στην προηγούμενη ερώτηση. Επίσης σ' αυτή την μορφή ερωτηματολογίου οι ερευνητές είναι σε θέση να αναπτύξουν τις ερωτήσεις κατά κάποιο τρόπο ώστε να συλλέξουν περισσότερες πληροφορίες.

B) Μεγάλο ή μικρό ερωτηματολόγιο.

Στην περίπτωση αυτή ως κριτήριο λαμβάνεται η έκταση και όχι η τεχνική δυσκολία συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου. Το μικρό ερωτηματολόγιο συνήθως περιέχει μικρό σχετικώς αριθμό ερωτήσεων και υποερωτήσεων. Αντιθέτως, το μεγάλο ερωτηματολόγιο περιέχει μεγάλο αριθμό ερωτήσεων και υποερωτήσεων.

Γ) Απλό ή σύνθετο ερωτηματολόγιο.

Το απλό ερωτηματολόγιο έχει συνήθως περιορισμένο αριθμό ερευνούμενων αντικειμένων, με ερωτήσεις απλές, γενικές και εύκολης απάντησης. Αντιθέτως, το σύνθετο ερωτηματολόγιο έχει μεγάλο αριθμό ερευνούμενων αντικειμένων, με λεπτομέρειες εξειδικευμένες και με σημαντικό αριθμό δυσκολίας στη σχετική απάντηση, ερωτήσεις.

Δ) Κωδικοποιημένο ή σύνηθες ερωτηματολόγιο.

Η εισαγωγή Η/Υ στην υπηρεσία της έρευνας και της στατιστικής που διευκόλυναν σε μεγάλο βαθμό την επεξεργασία, την ανάλυση, την παρουσίαση και αποταμίευση των συλλεγόμενων πληροφοριών, δημιούργησε την ανάγκη και την δυνατότητα χρησιμοποίησης εξ' ολοκλήρου ή εν μέρει κωδικών αριθμών.

Το ερωτηματολόγιο που σχεδιάσαμε εμείς είναι μικρό και απλό, προκειμένου για την καλύτερη σύνταξη των ερωτήσεων, την κατανόησή τους από τους ερωτώμενους και φυσικά την σαφέστατη αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από εμάς.

2.2 Μορφές ερωτήσεων - απαντήσεων.

Ανάλογα με τις ανάγκες και τις επιδιώξεις μιας έρευνας ή ενός ερωτηματολογίου και, ιδιαίτερα, ανάλογα με την ανάγκη και τον σκοπό κάθε ερώτησης οι απαντήσεις λαμβάνουν διάφορες μορφές. Έχουμε, λοιπόν ερωτήσεις: με ανοιχτή απάντηση, με διχοτομημένη απάντηση (π.χ ΝΑΙ / ΟΧΙ) και με πολλαπλές δυνατές απαντήσεις.

Στο δικό μας ερωτηματολόγιο χρησιμοποιήσαμε ερωτήσεις με ανοιχτή απάντηση και ερωτήσεις με πολλαπλές δυνατές απαντήσεις.

2.3 Τρόποι συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου.

Η συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου, δηλαδή, η λήψη των απαντήσεων στις διάφορες ερωτήσεις ενός ερωτηματολογίου, μπορεί να γίνει με τρεις τρόπους:

- ❖ **Τηλεφωνικώς.** Ο τρόπος αυτός προτιμάται όταν ο αριθμός των ερωτήσεων είναι σχετικά μικρός, όταν οι ερωτήσεις είναι απλές και μπορούν, βασιζόμενες, κυρίως, στη μνήμη του ερωτώμενου να απαντηθούν κατά τη διάρκεια μιας σύντομης τηλεφωνικής συνδιάλεξης. Βασικό μειονέκτημα της μεθόδου αυτής είναι, ότι κατά την πρώτη τηλεφωνική συνδιάλεξη με τον ερωτώμενο δεν λαμβάνονται όλα τα στοιχεία που ζητούνται ή ακόμα δεν είναι βέβαιο, ότι με την πρώτη τηλεφωνική απόπειρα θα υπάρξει επαφή με τον ερωτώμενο.
- ❖ **Με ταχυδρομική επιστολή / ηλεκτρονική επιστολή του ερωτηματολογίου στη διεύθυνση του ερωτώμενου.** Ο τρόπος αυτός προτείνεται όταν ο αριθμός των ερωτώμενων και των ερωτήσεων είναι μεγάλος, όταν οι ερωτήσεις είναι δύσκολες και απαιτούν μελέτη από τον ερωτώμενο, όταν είναι μεγάλη η απόσταση και μεγάλος ο χώρος έρευνας, όταν οι ερωτώμενοι είναι περισσότερο προσιτοί σε αυτόν τον τρόπο και όταν ο χρόνος είναι σχετικά άνετος και δεν επείγει η λήψη των πληροφοριών.
- ❖ **Με προσωπική συνέντευξη.** Ο τρόπος αυτός επιλέγεται, όταν το αντικείμενο και η φύση της έρευνας αποκλείουν τους δυο άλλους τρόπους, π.χ. μια σωματική έρευνα ανθρώπων, η οποία πρέπει να έχει ακριβή και αξιόπιστα στοιχεία, να γίνει από άτομα εκπαιδευμένα, όταν ο ερωτώμενος έχει ανάγκη ειδικής βοήθειας

και καθοδήγησης για να συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο, όταν ο αριθμός των ερωτώμενων είναι σχετικά μικρός και οι αποστάσεις δεν είναι πολύ μεγάλες, όταν δεν υπάρχει μεγάλη χρονική άνεση και όταν το σχετικό κόστος δεν αποτελεί σημαντικό περιοριστικό παράγοντα στην διεξαγωγή της έρευνας.

Θα πρέπει να λεχθεί ότι η επιλογή του ενός από τους παραπάνω τρεις τρόπους, σαν κύριος τρόπος συμπλήρωσης ενός ερωτηματολογίου, δεν αποκλείει σε καμιά περίπτωση την βοηθητική - συμπληρωματική χρήση των άλλων δύο. Κατά κανόνα, σε όλες τις έρευνες γίνεται χρήση και των άλλων μεθόδων και πολλές φορές επιβάλλεται αυτή γιατί έτσι ολοκληρώνεται καλύτερα η έρευνα. Θα πρέπει ακόμα να τονίσουμε, ότι η επιλογή του ενός από τους παραπάνω τρόπους εξαρτάται από πλήθος παραγόντων που επηρεάζουν τη σχετική απόφαση.

Οι σπουδαιότεροι από αυτούς τους παράγοντες είναι:

- Ο αριθμός των ερωτώμενων και η έκταση της ερευνούμενης αγοράς.
- Ο χρόνος εντός του οποίου θα πρέπει να συλλεχθούν οι απαιτούμενες πληροφορίες, καθώς, και το μήκος και η πολυπλοκότητα ή μη του ερωτηματολογίου.
- Η μεγάλη ή μικρή απόσταση των ερωτώμενων από το κέντρο της έρευνας.
- Το ύψος του κόστους, υπό στενή και ευρεία έννοια του όρου, το άμεσο και έμμεσο κόστος καθώς και οι δυνατότητες του σχετικού προϋπολογισμού.

Η μέθοδος που χρησιμοποιήσαμε για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου μας, είναι η προσωπική συνέντευξη με τους ερωτώμενους.

2.4 Η μέθοδος της προσωπικής συνέντευξης.

Η συνέντευξη αποτελεί διαδικασία συλλογής πληροφοριών με άμεση προσωπική επαφή – επικοινωνία του ερωτώντα με τον ερωτώμενο. Η διεξαγωγή της συνέντευξης βασίστηκε σε μια σειρά απλών και κατανοητών ερωτήσεων.

Χρησιμοποιήσαμε αυτή την μέθοδο γιατί την θεωρήσαμε την πιο έγκυρη μέθοδο έρευνας και συλλογής αποτελεσμάτων. Επίσης οι ερωτώμενοι βρίσκονταν σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους και έτσι το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο συμπληρώσαμε τα ερωτηματολόγια δεν ήταν μεγάλο. Επιπλέον γρήγορα προσπελάστηκαν ορισμένες δυσκολίες που αφορούσαν την καθυστέρηση της συνάντησης μας με ανώτερα στελέχη λόγω φόρτου εργασίας. Η έρευνα αυτή, μας έδωσε τη δυνατότητα ελέγχου των συζητήσεων και των απαντήσεων, καθώς μέσα από το διάλογο διατυπώθηκαν όλες οι απόψεις θετικές και αρνητικές και διεξήχθησαν πιο ολοκληρωμένα συμπεράσματα.

2.5 Η σχεδίαση του ερωτηματολογίου.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, θα μπορούσαμε να πούμε, ότι το ερωτηματολόγιο που δημιουργήσαμε, περιέχει ερωτήσεις με πολλαπλές δυνατές απαντήσεις και ερωτήσεις με ανοιχτές απαντήσεις. Το ερωτηματολόγιο μας είναι μικρό, απλό και συμπληρώθηκε ύστερα από προσωπική συνέντευξη με τους εμπλεκόμενους στο Πρόγραμμα Φιλοξενίας Απόδημου Ελληνισμού.

Κατά την σχεδίαση του ερωτηματολογίου καθορίσαμε το είδος και την ποσότητα των ζητούμενων πληροφοριών, έπειτα καταλήξαμε ότι το ερωτηματολόγιο θα ήταν πιο αξιόπιστο να συμπληρωθεί με προσωπική συνέντευξη. Ύστερα διαμορφώσαμε τις ερωτήσεις και ελέγξαμε αν ο ερωτώμενος έχει στην κατοχή του ή γνωρίζει τη

ζητούμενη πληροφορία από εμπειρία. Υπήρξαν, βέβαια και οι περιπτώσεις που ο ερωτώμενος έπρεπε να εργαστεί πρώτα για να μας δώσει την πληροφορία, οπότε είχε ειδοποιηθεί αρκετό καιρό πριν την συνάντησή μας, αλλά και οι περιπτώσεις που χρειάστηκαν περισσότερες από μια ερωτήσεις για μια ολοκληρωμένη απάντηση.

Προσπαθήσαμε να διατυπώσουμε τις ερωτήσεις όσο πιο σαφής μπορούσαμε, χρησιμοποιώντας απλές λέξεις, διότι ίσως μερικοί να μην είχαν λάβει εκπαίδευση πέρα από την στοιχειώδη. Επίσης χρησιμοποιήσαμε αυστηρούς όρους για την αποφυγή συγχύσεων και για να μην υπάρξουν αμφιβολίες ως προς το τι εννοούμε.

Αποφύγαμε ερωτήσεις που συνεπάγονταν αόριστες και γενικές απαντήσεις και ερωτήσεις που αφορούσαν τα προσωπικά στοιχεία ενός ατόμου (π.χ ερωτήσεις πολιτικών πεποιθήσεων) και ερωτήσεις που ίσως προκαλούσαν έντονη κοινωνική αντίδραση ή προσέβαλαν τον ερωτώμενο ή τον οδηγούσαν σε επιθυμητή απάντηση.

Όσον αφορά την διαδοχή της σειράς των ερωτήσεων, ακολουθήσαμε μια λογική σειρά, δηλαδή με τις πρώτες ερωτήσεις προσπαθήσαμε να κερδίσουμε το ενδιαφέρον του ερωτώμενου και αφήσαμε για το τέλος τις ερωτήσεις λιγότερου ενδιαφέροντος. Δώσαμε ιδιαίτερη σημασία στο ύφος και στην διάταξη των ερωτήσεων για να εξασφαλίσουμε την αποδοχή του ερωτηματολογίου, να διευκολυνθεί ο έλεγχός και ο χειρισμός του ερωτηματολογίου κατά την έρευνα και μετέπειτα κατά την επεξεργασία των στοιχείων.

3. Αποτελέσματα Έρευνας - Κρίσεις επί των αποτελεσμάτων.

Η μεθοδολογία της ερευνάς μας, όπως αναφέραμε σε προηγούμενη παράγραφο, αποτελείται από το ερωτηματολόγιο και τις προσωπικές μας επαφές - συνεντεύξεις με στελέχη που είχαν αναλάβει ενεργό ρόλο στην οργάνωση, στο συντονισμό και στην

ολοκλήρωση του Προγράμματος Φιλοξενίας νέων και παιδιών Απόδημου Ελληνισμού. Όσον αφορά τα αποτελέσματα της ερευνάς μας καθώς επίσης και τις κρίσεις μας επί των αποτελεσμάτων, θεωρήσαμε σκόπιμο και ορθότερο να αναλύσουμε, όσο το δυνατόν πιο διεξοδικά, όλες τις ερωτήσεις που τέθηκαν, πιστεύοντας ότι αυτός ο τρόπος θα μας βοηθήσει περισσότερο να βγάλουμε πιο αξιόπιστα συμπεράσματα. Επίσης θεωρούμε πως αυτή η μέθοδος είναι πιο ολοκληρωμένη και θα είναι πιο κατανοητή για τον αναγνώστη.

Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου μας ήταν 19 στο σύνολο τους, εκ των οποίων οι πρώτες 7 ήταν ερωτήσεις αντικειμενικές - γενικού περιεχομένου για το Πρόγραμμα ενώ οι υπόλοιπες 12 ήταν ερωτήσεις προσωπικές. Το σύνολο των ερωτώμενων ήταν 30, εκ των οποίων 10 ήταν υπάλληλοι του Δήμου Πειραιά, 5 υπάλληλοι της Δημοτικής Επιχείρησης Προβολής και Επικοινωνίας Πειραιά (Δ.Ε.Π.Ε.Π), 5 υπάλληλοι της Ε.Ε.Τ.Α.Α., 5 υπάλληλοι της Γ.Γ.Α.Ε. και τέλος 5 εργαζόμενοι στις κατασκηνώσεις της ΚΟΡΕΛΚΟ στον Κάλαμο Αττικής όπου και φιλοξενήθηκαν τα παιδιά.

Παρακάτω αναλύουμε τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου και τις παρουσιάζουμε γραφικά για καλύτερη κατανόηση. Επίσης μετά το τέλος των ερωτήσεων παρουσιάζουμε την επεξεργασία δύο ερωτηματολογίων που αφορούν το συγκεκριμένο Πρόγραμμα σε όλη την Ελλάδα για το έτος 2002. Το πρώτο ερωτηματολόγιο δόθηκε στους υπεύθυνους των προγραμμάτων των φορέων υλοποίησης και το δεύτερο δόθηκε στους νέους που φιλοξενήθηκαν. Και τα δύο αυτά ερωτηματολόγια δόθηκαν από την Ε.Ε.Τ.Α.Α, με στόχο την ποιοτική αξιολόγηση των προγραμμάτων φιλοξενίας.

3.1 Επεξεργασία των αντικειμενικών ερωτήσεων του Ερωτηματολογίου.

Η πρώτη ερώτηση ζητούσε από τους ερωτώμενους να αναφερθούν στην αρχική τους αντίδραση όσον αφορά το Πρόγραμμα. Από τους 30 ερωτώμενους οι 25 δηλαδή το **83,3%** απάντησαν θετικά. Το Πρόγραμμα ήταν μία καινοτομία για το Δήμο Πειραιά που ανασδείκνυε την ευαισθησία του σε πολλά κοινωνικά ζητήματα και κυρίως σε ζητήματα που αφορούν τον Απόδημο Ελληνισμό. Επίσης το Πρόγραμμα θα μπορούσαμε να πούμε ότι λειτούργησε ως διαφήμιση του Δήμου, κυρίως στο εξωτερικό αλλά και στον Ελλαδικό χώρο.

Υπήρξαν βέβαια από τους 30 ερωτώμενους και 5 δηλαδή το **16,7%** που ήταν πιο επιφυλακτικοί στην αρχική ιδέα του Προγράμματος. Ο Δήμος Πειραιά δεν είχε εμπειρία σε αντίστοιχα προγράμματα και υπήρχε έκδηλη ανησυχία για την οργάνωση και υλοποίηση του. Αυτό ήταν κάτι το φυσικό και λογικό από την πλευρά των ερωτώμενων υπαλλήλων, διότι το Πρόγραμμα είχε να κάνει με παιδιά μικρής ηλικίας και αυτό σήμαινε πως η ευθύνη για την σωστή υλοποίηση του ήταν πολύ μεγάλη.

Επίσης ένα δεύτερο ζήτημα το οποίο είχε αρνητική επίδραση στη σκέψη και στην απόφαση των εμπλεκομένων ώστε να μην θέλουν να ασχοληθούν με το πρόγραμμα, ήταν ότι δεν υπήρχαν οικονομικά οφέλη.

ΠΟΙΑ ΗΤΑΝ Η ΑΡΧΙΚΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η **δεύτερη ερώτηση** αφορούσε την ομαλή εφαρμογή του Προγράμματος. Από τους 30 ερωτώμενους οι 17 δηλαδή το **56,7%** απάντησαν ότι το Πρόγραμμα προχώρησε ομαλά, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Αυτό δικαιολογείτε διότι η προκήρυξη της Ε.Ε.Τ.Α.Α για το πρόγραμμα ήταν σαφής και κατατοπιστική ως προς την όλη διαδικασία ανάληψης του από τον Δήμο. Επίσης η προκήρυξη έδινε στο Δήμο μία προθεσμία για την υποβολή των προτάσεων του, η οποία ήταν αρκετά μεγάλη έτσι ώστε να του δοθεί η ευκαιρία να συλλέξει πληροφορίες σχετικά με το Πρόγραμμα και να οργανώσει τις ενέργειές του ανάλογα. Ένα ακόμα θετικό θέμα ήταν η προθυμία που έδειξε η Γ.Γ.Α.Ε. για την σωστή ενημέρωση των υπαλλήλων του Δήμου. Διοργάνωσε ημερίδα ενημέρωσης προς όλους τους φορείς για περαιτέρω επεξήγηση του Προγράμματος και είχε άμεση επαφή και επικοινωνία μαζί τους για τυχόν απορίες και δυσκολίες καθ' όλη τη διάρκεια του.

Το υπόλοιπο **43,3%** των ερωτώμενων απάντησε ότι υπήρξαν μικρές δυσκολίες κατά την εφαρμογή του προγράμματος. Η γραφειοκρατία ήταν ένα θέμα που δυσκόλεψε πολύ όσους ασχολήθηκαν με την οργάνωση του Προγράμματος. Ένα ακόμη πρόβλημα που προέκυψε ήταν η δύσκολη πολλές φορές συνεργασία μεταξύ των υπαλλήλων των διαφόρων συντελεστών του Προγράμματος.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΗΤΑΝ ΟΜΑΛΗ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η **τρίτη ερώτηση** αναφερόταν στην κοινωνική ωφέλεια που είχε το Πρόγραμμα. Το **100%** των απαντήσεων ήταν θετικές. Αυτό ήταν κάτι που μας ικανοποίησε ιδιαίτερα και μας έκανε να αισθανόμαστε υπερηφάνεια για την χώρα μας που είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένη σε τέτοιου είδους κοινωνικά ζητήματα. Μέσο του Προγράμματος δίνεται η δυνατότητα σε παιδιά Απόδημων Ελλήνων να γνωρίσουν την Ελλάδα, να έρθουν σε επαφή με την ελληνική κουλτούρα, τον πολιτισμό και την ιστορία της χώρας που τα περισσότερα για πρώτη φορά επισκέπτονταν. Με αυτόν τον τρόπο ευαισθητοποιείται η ελληνική κοινωνία σε θέματα απόδημου ελληνισμού και επίσης ενισχύεται ο θεσμός της φιλοξενίας στην Ελλάδα. Άλλωστε ο Απόδημος Ελληνισμός αποτελεί αδιαμφισβήτητα ένα "αναπόσπαστο" κομμάτι του εθνικού κορμού και θα πρέπει να τον στηρίζουμε με όποιο τρόπο μπορούμε, όπου κι αν αυτός ζει.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα φιλοξενίας έχει διπλό κοινωνικό χαρακτήρα, διότι από την μία βοηθάει στην ενδυνάμωση των δεσμών των ομογενών με την Ελλάδα και από την άλλη τους φέρνει σε επαφή με την σύγχρονη Ελληνική πραγματικότητα και δίνει ώθηση στους νέους για να δημιουργήσουν δίκτυα επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ τους. Τέτοιου είδους πρωτοβουλίες προσελκύουν το ενδιαφέρον των νέων γενεών των Απόδημων και έτσι διασφαλίζονται γενιές ανθρώπων που γνωρίζουν και εκτιμούν τις δύο πατρίδες τους και τους δύο πολιτισμούς. Έτσι λειτουργούν ως δίαυλοι επικοινωνίας.

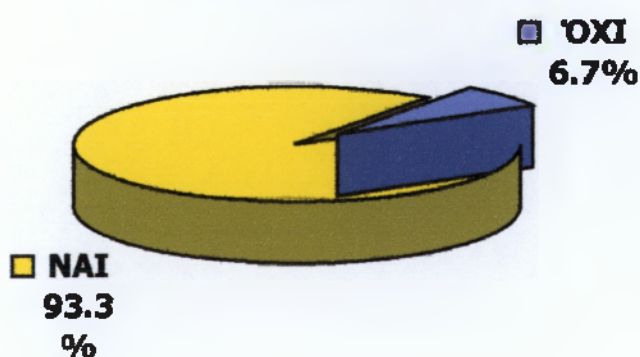
Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΩΦΕΛΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η **τέταρτη ερώτηση** ήταν σχετική με τη συνέχιση αντίστοιχων προγραμμάτων στο μέλλον, 28 στους 30 δηλαδή το **93,3%** απάντησαν θετικά. Με τέτοιου είδους πρωτοβουλίες δίνεται η ευκαιρία στους ΟΤΑ να ασχοληθούν με δημιουργικά για την κοινωνία προγράμματα και επίσης βρίσκεται στη διακριτική τους ευχέρεια να φιλοξενήσουν παιδιά και νέους από χώρες με τις οποίες έχουν αδελφοποιηθεί. Επίσης αυτά τα προγράμματα δημιουργούν τα πρώτα βήματα για τη δημιουργία αδελφοποιήσεων μεταξύ δύο πόλεων, διότι δημιουργείται ένα καλό κλίμα θερμών σχέσεων μεταξύ τους, το οποίο διατηρείται και στο απώτερο μέλλον. Έτσι λοιπόν έχουμε ουσιαστική βελτίωση των διπλωματικών σχέσεων της χώρας μας με άλλες χώρες του εξωτερικού.

Το **6,7%** απάντησε αρνητικά. Η γραφειοκρατία και τα διαδικαστικά προβλήματα επηρέασαν αρνητικά ορισμένους ερωτώμενους. Επίσης πολύ σημαντικό ρόλο σε αυτήν την ερώτηση έπαιξε η διάθεση των ερωτώμενων για να ασχοληθούν με τέτοιες πρωτοβουλίες. Θα θέλαμε να τονίσουμε πως δεν είναι τυχαίο ότι το 90% από αυτούς που απάντησαν αρνητικά ήταν άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και σίγουρα δεν θα είχαν την ίδια προθυμία και τον ίδιο ζήλο με τους πιο νέους υπαλλήλους.

ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΣΥΝΕΧΙΣΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Η **πέμπτη ερώτηση** αναφερόταν στους τομείς που θα πρέπει να βελτιωθούν στο μέλλον έτσι ώστε να γίνει καλύτερη η διαμονή των φιλοξενούμενων και να εξαλειφθούν τυχόν οργανωτικά προβλήματα. Σε αυτήν την ερώτηση δόθηκε το ελεύθερο στους ερωτώμενους να απαντήσουν, μέσα από μία λίστα πιθανών απαντήσεων, όσες από αυτές ήθελαν.

Έτσι λοιπόν, από τους 30 ερωτώμενους οι 19, δηλαδή το **63,3%**, απάντησαν ότι η οργάνωση του Προγράμματος θα ήταν ο πρώτος και κυριότερος τομέας που θα έπρεπε να βελτιωθεί. Αυτό σημαίνει ότι η οργάνωση του Προγράμματος ήταν μη ικανοποιητική για πολλούς και θα έπρεπε να ληφθούν κάποια μέτρα για την βελτίωση της στο μέλλον. Καταρχήν θα έπρεπε να ορισθεί κατάλληλο προσωπικό με εμπειρία και διάθεση για την ανάληψη και την παρακολούθηση του Προγράμματος, καθώς και επιστημονικό προσωπικό για την ενασχόληση του με τα φιλοξενούμενα παιδιά, όπως εκπαιδευτικοί, γυμναστές και χοροδιδάσκαλοι.

Οι εκδηλώσεις ήταν ένα θέμα που απασχόλησε το **46,7%** των ερωτώμενων οι οποίοι τις βρήκαν ελλιπείς και πιστεύουν ότι θα έπρεπε να καθιερωθούν καθημερινές εκδηλώσεις πολιτιστικού και πολιτισμικού ενδιαφέροντος καθώς και περισσότερες εκδρομές πολιτιστικού χαρακτήρα στην ελληνική επαρχία, για να αποκτήσουν μια πιο ολοκληρωμένη άποψη για την ελληνική κουλτούρα και να μεταφέρουν τις εμπειρίες που απέκτησαν στις χώρες διαμονής τους.

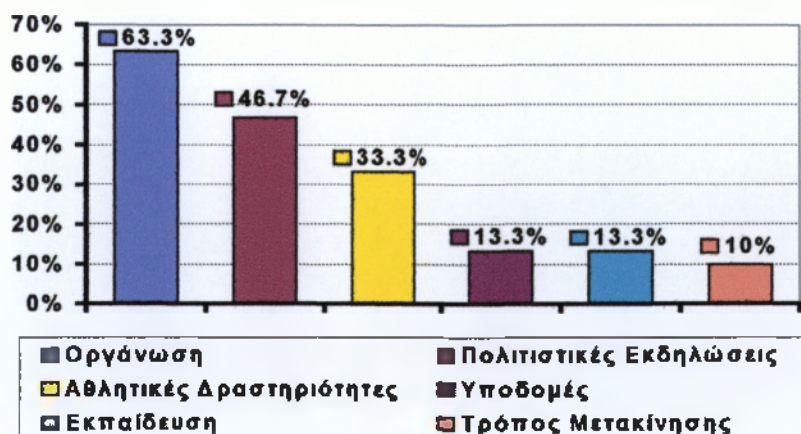
Για τον τομέα των αθλητικών δραστηριοτήτων το **33,3%** συμφώνησαν ότι θα έπρεπε να υπήρχαν περισσότερες αθλητικές δραστηριότητες και να διεξάγονταν πιο πολλοί αγώνες σε διάφορα αθλήματα για την ενίσχυση του πνεύματος ομαδικότητας, συνεργασίας και ευγενούς άμιλλας μεταξύ των παιδιών. Επίσης θα μπορούσε να υπήρχε ενημέρωση για τους μεγάλους Έλληνες Ολυμπιονίκες.

Όσον αφορά την εκπαίδευση το **13,3%** των ερωτώμενων θεωρούσε ότι θα μπορούσε να ήταν καλύτερη και πληρέστερη με το να διδάσκονταν στα παιδιά ειδικά μαθήματα για την ιστορία του ελληνικού έθνους και για την αρχαία ελληνική γλώσσα.

Επίσης **13,3%** των ερωτώμενων συγκέντρωσαν και οι υποδομές. Οι κατασκηνώσεις στις οποίες διέμειναν τα φιλοξενούμενα παιδιά δεν ήταν στην ιδιοκτησία του Δήμου αλλά ήταν ιδιωτικές. Είναι ευνόητο ότι θα ήταν πολύ καλύτερα να κατείχε ο Δήμος δικές του υποδομές φιλοξενίας, γιατί έτσι θα υπήρχε μικρότερο κόστος για το Δήμο Πειραιά. Επίσης η απόσταση μεταξύ του Δήμου και των κατασκηνώσεων που φιλοξενήθηκαν τα παιδιά θα έπρεπε να ήταν μικρότερη για την διευκόλυνση των υπαλλήλων που ασχολήθηκαν με το Πρόγραμμα.

Ένα **10%** των ερωτώμενων απάντησαν ότι θα έπρεπε να βελτιωθούν οι μετακινήσεις των παιδιών, αυτό σημαίνει ότι θα έπρεπε να υπάρχουν πιο σύγχρονα λεωφορεία. Και σε αυτόν τον τομέα όπως και προηγουμένως καλό θα ήταν να είχε στην ιδιοκτησία του ο Δήμος Πειραιά δικά του λεωφορεία, διότι με αυτό τον τρόπο θα μειωνόταν το κόστος.

ΤΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΘΕΙ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Η **έκτη ερώτηση** είχε να κάνει με την συνεργασία των φορέων μεταξύ τους. Από τους 30 ερωτώμενους οι 25, δηλ το **83,3%**, απάντησαν ότι η συνεργασία ολοκληρώθηκε με προβλήματα, ενώ μόνο το υπόλοιπο **16,7%** απάντησε θετικά.

Η γραφειοκρατία που επικρατεί στις διάφορες υπηρεσίες είχε ως αποτέλεσμα την ασυνεννοησία και την καθυστέρηση, σε πολλούς τομείς, μεταξύ των φορέων που έπρεπε να συνεργαστούν ώστε να ολοκληρωθεί με επιτυχία το Πρόγραμμα.

Ένα ακόμα πρόβλημα που ανέκυψε κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Προγράμματος ήταν η δυσκολία ανεύρεσης υπαλλήλων για ενασχόληση με το Πρόγραμμα λόγω της καλοκαιρινής περιόδου. Έτσι πολλοί υπάλληλοι είτε δεν είχαν χρόνο ενασχόλησης είτε βρίσκονταν σε καλοκαιρινές διακοπές.

Το 16,7% των ερωτώμενων που απάντησαν θετικά για την συνεργασία τους με τους υπόλοιπους συντελεστές του προγράμματος ήταν κυρίως νέοι υπάλληλοι οι οποίοι είναι συνήθως πιο πρόθυμοι να εργαστούν για τέτοιου είδους πρωτοβουλίες και είναι πάντα θετικοί και ανοιχτοί σε νέες ιδέες. Επίσης η άμεση ικανοποιητική επαφή των φορέων με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. και με τη Γ.Γ.Α.Ε. ήταν κάτι το παρήγορο και αδιαμφισβήτητο για όλους.

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η **έβδομη ερώτηση** ήταν σχετική με το κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι του Προγράμματος. Το **50%**, δηλ οι 15 από τους 30 ερωτώμενους, απάντησαν ότι ήταν αρκετά ικανοποιημένοι από την επιτυχία του προγράμματος, το **30%** απάντησαν ότι οι στόχοι επιτεύχθηκαν ικανοποιητικά, ενώ μόλις το **16,7%** ήταν απόλυτα ικανοποιημένοι, φυσικά υπήρξε και ένα πολύ μικρό ποσοστό **3,3%** που θεωρούσαν ότι οι στόχοι του προγράμματος επιτεύχθηκαν ελάχιστα.

Ο ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

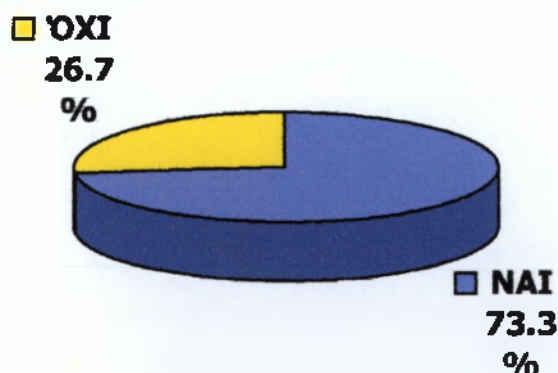

3.2 Επεξεργασία των προσωπικών ερωτήσεων του Ερωτηματολογίου.

Η **πρώτη ερώτηση** τους ζητούσε να αναφέρουν εάν είχαν προσωπική ωφέλεια από το Πρόγραμμα. Το **73,3%**, δηλαδή 22 από τους 30 απάντησαν θετικά. Έκτος από τα οικονομικά οφέλη που έλαβαν, διεύρυναν τις δημόσιες σχέσεις τους με τους υπόλοιπους συντελεστές του Προγράμματος, επίσης ήρθαν σε επαφή και δημιούργησαν σχέσεις φιλίας τόσο με τα παιδιά όσο και με τους συνοδούς τους. Η εμπειρία που απέκτησαν με την ενασχόληση τους με τα παιδιά, ήταν πολύ χρήσιμη για την συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα στο μέλλον.

Το υπόλοιπο **26,7%**, δηλαδή 8 στους 30 απάντησαν ότι δεν είχαν προσωπική ωφέλεια. Οι περισσότεροι από αυτούς ήταν υπάλληλοι του Δήμου Πειραιά και δεν έλαβαν οικονομική ωφέλεια. Αυτός ο παράγοντας λειτούργησε ως αντικίνητρο για αυτούς.

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΩΦΕΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

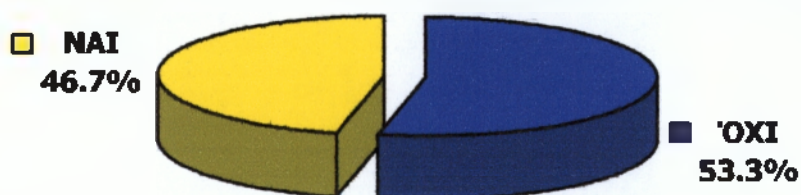

Η **δεύτερη ερώτηση** αναφερόταν στο προσωπικό κόστος που είχαν οι εμπλεκόμενοι. Το **53,3%**, δηλαδή 16 στους 30 απάντησαν αρνητικά. Αυτό συνέβη διότι ο ρόλος τους ήταν καθαρά τυπικός και περιοριζόταν στα καθήκοντα της εργασίας τους, δεν είχαν οικονομικό κόστος ούτε αφιέρωσαν τον ελεύθερό τους χρόνο για το Πρόγραμμα. εφόσον δεν είχαν άμεση, καθημερινή επαφή με τα παιδιά.

Το υπόλοιπο **46,7%** απάντησαν ότι είχαν κόστος από το Πρόγραμμα. Οι περισσότεροι είχαν οικονομικό κόστος γιατί είχαν καθημερινή επαφή με τους φιλοξενούμενους και είχαν καθημερινά προσωπικά έξοδα (π.χ. μετακινήσεις). Ένας ακόμα αρνητικός παράγοντας που επέφερε αρκετό ψυχολογικό κόστος σε αυτούς ήταν η μεγάλη αίσθηση ευθύνης για τα παιδιά, λόγω του νεαρού της ηλικίας τους.

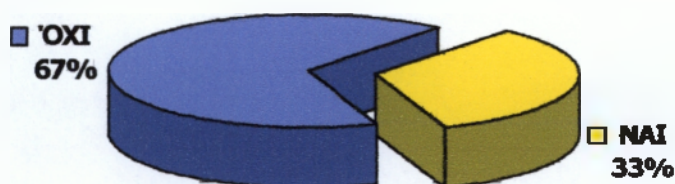
ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η **τρίτη ερώτηση** αναφερόταν στον ελεύθερο χρόνο που αφιέρωσαν οι ερωτώμενοι για την διεξαγωγή του Προγράμματος. Το **66,7%** απάντησαν ότι δεν αφιέρωσαν τον ελεύθερό τους χρόνο, παρά μόνο το χρόνο της εργασίας τους. Ασχολήθηκαν μόνο με τα διαδικαστικά και γραφειοκρατικά ζητήματα καθώς και με τα ζητήματα που αφορούσαν την όλη χρηματοδότηση του Προγράμματος.

Το υπόλοιπο **33,3%** δηλαδή οι 10 στους 30 αφιέρωσαν αρκετό από τον ελεύθερό τους χρόνο. Αρκετοί ήταν εκείνοι που έσπευσαν οικειοθελώς να ασχοληθούν με τα παιδιά και με τις καθημερινές δραστηριότητές τους και να προσφέρουν εθελοντικά την βοήθειά τους οπουδήποτε χρειαζόταν.

ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΑΦΙΕΡΩΣΕ ΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΧΡΟΝΟ ΤΟΥ

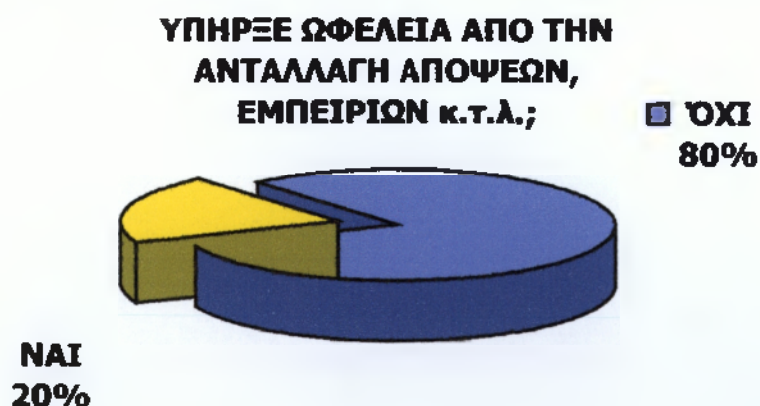
Στην **τέταρτη ερώτηση** που αφορούσε την ηθική ικανοποίηση μετά το τέλος του Προγράμματος απάντησαν όλοι θετικά (**100%**). Ένιωσαν περήφανοι για την πρωτοβουλία που ανέλαβε ο Δήμος, που είχε ως αποτέλεσμα την προβολή του στο εξωτερικό και την ευαισθητοποίηση του σε τέτοια ζητήματα. Ικανοποιήθηκαν από την ορθή και ομαλή διεξαγωγή του χωρίς απρόοπτα.

Η ΗΘΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η **πέμπτη** ερώτηση είχε να κάνει με την ωφέλεια που είχαν οι ερωτώμενοι από το Πρόγραμμα όσον αφορά την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών με τους υπόλοιπους εμπλεκόμενους στο πρόγραμμα. Από τους 30 ερωτώμενους μόνο οι 6 απάντησαν θετικά, δηλαδή μόνο το **20%**, και αυτό διότι ήταν εκείνοι που ασχολήθηκαν καθαρά με τον τομέα της επικοινωνίας και είχαν στενή επαφή με τις κατασκηνώσεις και τα φιλοξενούμενα παιδιά. Έτσι γνώρισαν άτομα άλλης κουλτούρας και διαφορετικής νοοτροπίας από την δική μας, ήρθαν σε επαφή με άλλα πολιτισμικά ήθη και έθιμα. Επίσης γνώρισαν πολλούς ανθρώπους που είχαν ασχοληθεί με την υλοποίηση του Προγράμματος και μέσω αυτής της επικοινωνίας ήρθαν σε επαφή με όλο το Πρόγραμμα σφαιρικά. Είδαν τα προβλήματα που προέκυψαν κατά την διάρκειά του και απέκτησαν σημαντικές εμπειρίες που ίσως χρησιμοποιήσουν στο μέλλον για το ίδιο πρόγραμμα ή για άλλου είδους αντίστοιχα προγράμματα.

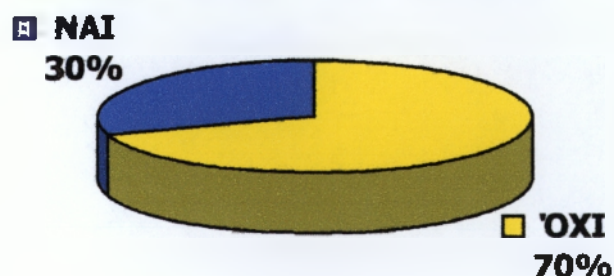
Οι υπόλοιποι 24 ερωτώμενοι, δηλαδή το **80%**, απάντησαν αρνητικά στην ερώτηση και αυτό διότι δεν ασχολήθηκαν ιδιαίτερα με το πρόγραμμα, παρά μόνο σε ότι αφορούσε τα διοικητικά τους καθήκοντα.

Στην **έκτη** προσωπική ερώτηση που ήταν σχετική με το αν θα ήθελε ο ερωτώμενος να συμμετάσχει ως συνοδός των παιδιών σε αντίστοιχο Πρόγραμμα, το **70%**, δηλαδή οι 21 από τους 30, απάντησαν αρνητικά, αυτό θεωρείτε λογικό διότι το προσωπικό οικονομικό κόστος βαρύνει τον ίδιο, επίσης ένας ακόμη αποτρεπτικός παράγοντας είναι η μη ύπαρξη ελεύθερου χρόνου λόγω οικογενειακών, επαγγελματικών ή άλλων υποχρεώσεων, ένας ακόμη σημαντικός λόγος είναι η μεγάλη ευθύνη και υπευθυνότητα που έχει κάθε συνοδός για τα παιδιά και ιδιαίτερα όταν αυτά είναι σε τόσο μικρή ηλικία και μακριά από την χώρα διαμονής τους, επίσης η έλλειψη διάθεσης για ενασχόληση με άτομα μικρής ηλικίας καθώς επίσης και τα γλωσσικά προβλήματα είναι ορισμένοι βασικοί παράγοντες αποτροπής.

Το υπόλοιπο **30%** των ερωτώμενων απάντησαν ότι θα ενδιαφέρονταν να συνοδέψουν παιδιά σε αντίστοιχα προγράμματα. Τα συναισθήματα αγάπης για τα παιδιά, η διάθεση για ενασχόληση μαζί τους, η καινούριες γνωριμίες και δημόσιες σχέσεις που θα δημιουργούσαν και η εξερεύνηση μιας άλλης κουλτούρας και ενός άλλου λαού γενικά είναι μερικοί από τους πιο σημαντικούς παράγοντες που έλαβαν υπόψη τους απαντώντας θετικά.

ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΕ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΩΣ ΣΥΝΟΔΟΙ

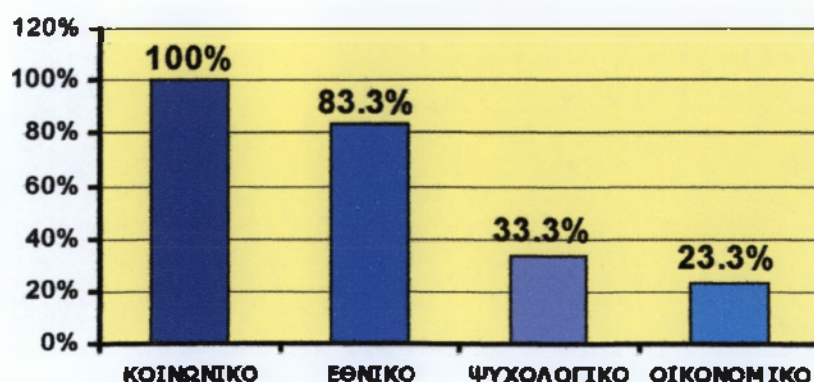
Η **έβδομη** ερώτηση είχε να κάνει με το αντίκτυπο που έχουν αυτά τα προγράμματα. Σε αυτήν την ερώτηση δόθηκε στους ερωτώμενους μία λίστα απαντήσεων από τις οποίες ήταν ελεύθεροι να απαντήσουν σε όσες ήθελαν. Οι ερωτώμενοι στο σύνολό τους απάντησαν ότι το πρόγραμμα έχει **κοινωνικό** αντίκτυπο (**100%**), η κοινωνία μας είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένη σε θέματα που αφορούν τον απόδημο ελληνισμό και την φιλοξενία των παιδιών. Επίσης ως Έλληνες ενδιαφερόμαστε ιδιαίτερα για την επιστροφή των απόδημων Ελλήνων στην Ελλάδα.

Ένα **83,3%** απάντησαν ότι το Πρόγραμμα έχει αντίκτυπο **εθνικό**, λόγω της σύσφιξης των σχέσεων των αποδήμων με την Ελλάδα, της προβολής της χώρας μας στο εξωτερικό καθώς και της αύξηση του τουρισμού μας.

Το **33,3%** απάντησαν ότι το Πρόγραμμα είχε **ψυχολογικό** αντίκτυπο και αυτό διότι ήταν πολύ μεγάλη η ηθική ικανοποίηση που αισθάνθηκαν όλοι μετά την ολοκλήρωση της φιλοξενίας των παιδιών.

Ένα **23,3%** απάντησαν ότι το Πρόγραμμα είχε **οικονομικό** αντίκτυπο διότι βελτιώθηκαν πολλές υφιστάμενες υποδομές, αυξήθηκε ο τουρισμός και ίσως επέλθει επιστροφή απόδημου ελληνισμού στην Ελλάδα για εγκατάσταση ή και απασχόληση.

ΤΕΤΟΙΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΕΧΟΥΝ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟ:

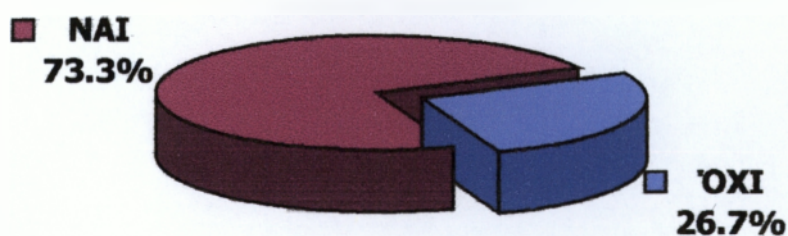

Στην **όγδοη** ερώτηση ο ερωτώμενος ήταν ελεύθερος να απαντήσει ότι εκείνος ήθελε. Η ερώτηση είχε να κάνει σχετικά με το σε ποιο τομέα ωφελήθηκαν τα φιλοξενούμενα παιδιά. Οι απαντήσεις ήταν περίπου κοινές μεταξύ τους, οι πιο βασικές ήταν οι εξής: γνωριμία με την Ελλάδα, με την ελληνική κουλτούρα, τα ήθη και έθιμα, τους χορούς, ευκαιρία για μόρφωση σε θέματα με επίκεντρο την Ελλάδα, ψυχαγωγία, αθλητικές δραστηριότητες, εκδρομές στην ελληνική επαρχία, ευκαιρία να ζήσουν την εμπειρία του ταξιδιού σε μία άλλη χώρα με την οποία συνδέονται στενά, επαφή και γνωριμία με συνομήλικους τους Έλληνες, διακοπές στη θάλασσα.

Στην **ένατη** προσωπική ερώτηση που αναφερόταν στο αν η διαφορετική γλώσσα που μιλούσαν τα παιδιά αποτέλεσε εμπόδιο το **73,3%** απάντησε θετικά, διότι τα παιδιά ήταν τόσο μικρά και δεν γνώριζαν ούτε αγγλικά και έτσι υπήρχε σημαντική δυσκολία στις καθημερινές τους συνεννοήσεις και στην εκπαίδευσή τους.

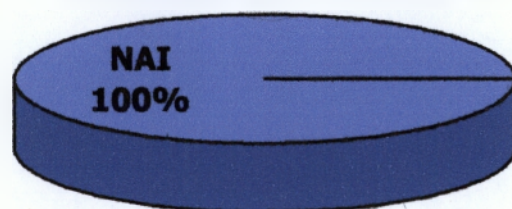
Το υπόλοιπο **26,7%** απάντησαν αρνητικά και αυτό διότι υπήρχαν εξαιρετικοί διερμηνείς και συνοδοί οι οποίοι ήταν άριστοι χρήστες και των δύο γλωσσών και έτσι διευκόλυναν σε κάποιο βαθμό και τις δύο πλευρές.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΓΛΩΣΣΑ ΗΤΑΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Η **δέκατη** ερώτηση είχε να κάνει με το πολιτιστικό αντίκρισμα που έχουν τέτοιου είδους πρωτοβουλίες. Το σύνολο των ερωτώμενων απάντησαν θετικά στην ερώτησή μας. Αυτό είναι λογικό διότι μέσω του Προγράμματος επιτυγχάνεται διατήρηση της ελληνικής πολιτιστικής ταυτότητας, πολιτιστική προβολή της Ελλάδας τόσο στους ομογενείς όσο και περαιτέρω, προσέλκυση του ενδιαφέροντος των νέων γενεών των αποδήμων με την πεποίθηση ότι έτσι διασφαλίζονται γενιές ανθρώπων που γνωρίζουν και εκτιμούν τις δύο πατρίδες τους και τους πολιτισμούς τους, έτσι λειτουργούν ως οι πλέον αποτελεσματικοί δίαυλοι επικοινωνίας. Ενίσχυση δεσμών φιλίας και πολιτισμού με άλλες χώρες ως βάση για δημιουργία αδελφοποιήσεων.

**ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΤΕΤΟΙΕΣ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΕΧΟΥΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΡΙΣΜΑ**

Η **ενδέκατη** ερώτηση αφορούσε τον τρόπο υλοποίησης των προγραμμάτων φιλοξενίας. Το **40%** των ερωτώμενων απάντησε ότι θα έπρεπε να υλοποιούνται ανάλογα με το ενδιαφέρον των φιλοξενούμενων και αυτό γιατί είναι δύσκολη η εξεύρεσή τους και επίσης διότι υπάρχει μεγάλη θέληση από πλευράς τους για συχνή επαφή με την Ελλάδα.

Το **33,3%** των ερωτώμενων απάντησε ότι θα έπρεπε να υλοποιούνται ανάλογα με το ενδιαφέρον των Ο.Τ.Α. και αυτό διότι με αυτόν τον τρόπο θα υπάρχει διάθεση ενασχόλησης με το Πρόγραμμα εφόσον θα υπάρχει καταρτισμένο και έμπειρο προσωπικό

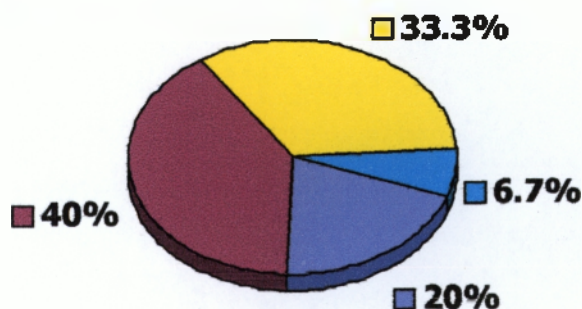
και επίσης θα υπάρχουν και ανάλογες υποδομές για την φιλοξενία των αποδήμων.

Το **20%** απάντησε ότι θα έπρεπε τα προγράμματα να υλοποιούνται κάθε χρόνο συστηματικά για να έχουν την ευκαιρία όλοι όσοι θέλουν να φιλοξενηθούν, επίσης για να γίνει ευρύτερα γνωστό το πρόγραμμα.

Τέλος ένα **6,7%** απάντησαν ότι τα προγράμματα δεν θα έπρεπε να υλοποιούνται από τους Ο.Τ.Α. διότι υπάρχει αρκετή γραφειοκρατία που εμποδίζει και καθυστερεί όλες τις διαδικασίες, επίσης δεν υπάρχουν σε πολλούς Ο.Τ.Α. ανάλογες υποδομές και στελέχη για τέτοιου είδους Προγράμματα, επίσης ένας ακόμα παράγοντας που αποτρέπει τους Ο.Τ.Α. είναι ότι δεν υπάρχουν οικονομικά οφέλη.

ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ:

- ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΚΑΘΕ ΧΡΟΝΟ**
- ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ
ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΤΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΜΕΝΩΝ**
- ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ
ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.**
- ΝΑ ΜΗΝ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ Ο.Τ.Α.**

Τέλος, η τελευταία μας ερώτηση ήταν σχετική με άλλα εμπόδια που τυχόν ανέκυψαν όχι μόνο κατά την διάρκεια του Προγράμματος αλλά και πριν και μετά την εφαρμογή του. Ορισμένοι ερωτώμενοι μας ανέφεραν προβλήματα σχετικά με καθυστερήσεις στην αποπληρωμή του Προγράμματος μετά την ολοκλήρωσή του.

3.3 Αναφορά Ερωτηματολογίων Φορέων Υλοποίησης.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος "Οργάνωση επισκέψεων παιδιών και νέων αποδήμων στην Ελλάδα για το 2002" 31 φορείς την Τοπικής Αυτοδιοίκησης φιλοξένησαν τους καλοκαιρινούς μήνες 546 νέους ηλικίας 18 έως 25 ετών και 1.069 παιδιά ηλικίας 8 έως 12 ετών.

Στους υπεύθυνους των Προγραμμάτων των φορέων υλοποίησης δόθηκε από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. το "Ερωτηματολόγιο Φορέων" με στόχο την ποιοτική αξιολόγηση των προγραμμάτων φιλοξενίας.

Από το σύνολο των 31 φορέων που υλοποίησαν τα προγράμματα φιλοξενίας απάντησαν στο Ερωτηματολόγιο οι 23, δηλαδή 74% των φορέων υλοποίησης.

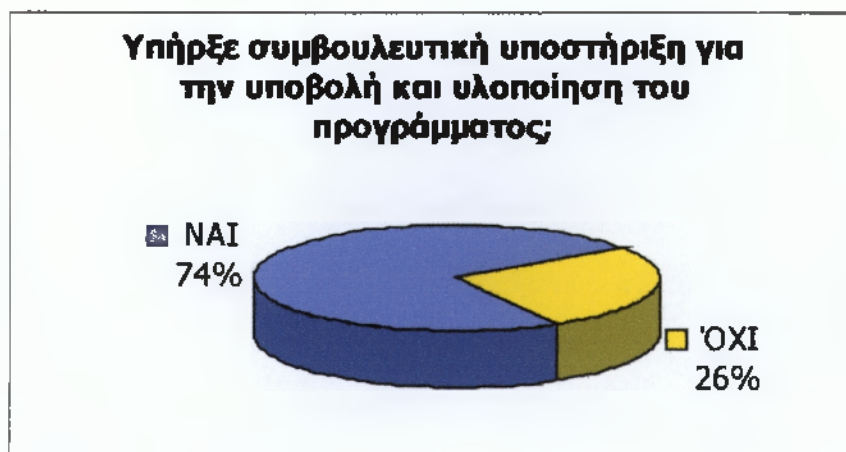
Η **πρώτη** ερώτηση αναφερόταν στον βαθμό επίτευξης των στόχων του Προγράμματος. τα αποτελέσματα σε αυτή την ερώτηση είχαν ως εξής:

Απόλυτα	18	78%
Αρκετά	5	22%
Ικανοποιητικά	0	
Ελάχιστα	0	

Η πλειοψηφία των υπευθύνων των προγραμμάτων κρίνει ότι επιτεύχθηκαν οι στόχοι του Προγράμματος.

Στην **δεύτερη** ερώτηση οι φορείς καλούνταν να αξιολογήσουν τη συνεργασία τους με συντελεστές του Προγράμματος. Ως προς την συνεργασία των φορέων με τους συντελεστές του Προγράμματος η πλειοψηφία δεν συνεργάστηκε με το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α., την Κ.Ε.Δ.Κ.Ε και την Ε.Ν.Α.Ε., ενώ 48% όσων απάντησαν δεν είχε συνεργασία με το ΥΠ.ΕΞ.. Το σύνολο σχεδόν των φορέων κρίνει ως άριστη τη συνεργασία με τις ομογενειακές οργανώσεις (96%) και με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. (91%), ενώ το 61% συνεργάστηκε άριστα με την Γ.Γ.Α.Ε..

Η **τρίτη** ερώτηση είχε να κάνει με το αν υπήρξε και σε ποιους τομείς συμβουλευτική υποστήριξη για την υποβολή και υλοποίηση του Προγράμματος.

Το μεγαλύτερο ποσοστό (74%) όσων φορέων υλοποίησαν πρόγραμμα χρησιμοποίησε συμβουλευτική υποστήριξη στις διάφορες φάσεις υλοποίησης των προγραμμάτων και πιο συγκεκριμένα στους παρακάτω τομείς:

Για την υποβολή της πρότασης	12	52%
Για την υλοποίηση του προγράμματος	10	43%
Για τον απολογισμό του έργου	7	30%
Για την ανεύρεση των φιλοξενούμενων	9	39%
Άλλο	2	9%
Δεν διευκρινίζουν	6	26%

Εδώ βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των φορέων χρησιμοποιεί συμβουλευτική υποστήριξη κατά τη διαδικασία υποβολής και υλοποίησης, ενώ σημαντικός είναι και ο αριθμός όσων χρειάστηκαν υποστήριξη για την ανεύρεση φιλοξενούμενων.

Στην **τέταρτη** ερώτηση σχετικά με τα κρίσιμα σημεία του προγράμματος οι ερωτώμενοι απάντησαν την διαδικασία και τον χρόνο υποβολής της αίτησης συμμετοχής στο πρόγραμμα, τη χρηματοδότηση (ως προς το ύψος, το ποσοστό χρηματοδότησης και τον τρόπο καταβολής) και τη διαδικασία ανεύρεσης των φιλοξενούμενων.

Η **πέμπτη** ερώτηση του ερωτηματολογίου των φορέων ζητούσε από τους φορείς να αξιολογήσουν το πρόγραμμα φιλοξενίας ως προς την σκοπιμότητά του. Τα αποτελέσματα είχαν ως εξής:

Απόλυτα χρήσιμο	16	70%
Χρήσιμο	7	30%
Σχετικά Χρήσιμο	0	
Λίγο χρήσιμο	0	
Καθόλου χρήσιμο	0	

Στην **έκτη** ερώτηση που ήταν σχετική με το αν θα δέχονταν να συνεισφέρουν χρήματα ως ίδια συμμετοχή σε μελλοντικά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα οι περισσότεροι φορείς απάντησαν θετικά (86%). Πιο αναλυτικά οι απαντήσεις είχαν ως εξής:

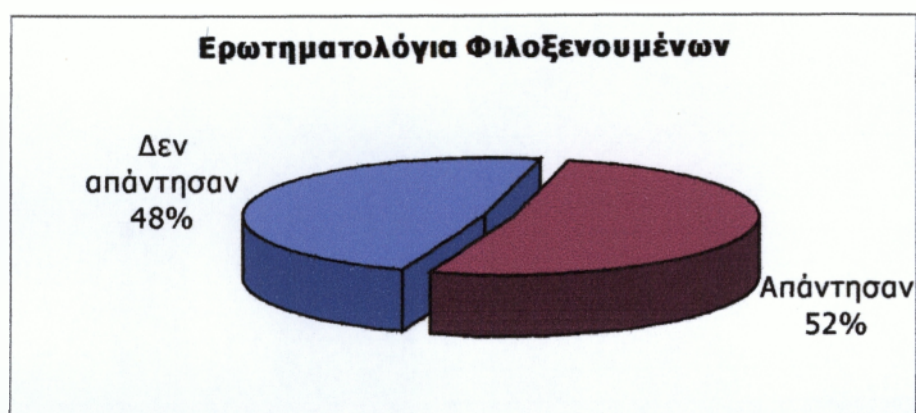
Οπωσδήποτε	10	43%
Μάλλον ναι	10	43%
Μάλλον όχι	2	9%
Όχι	0	
Δεν απάντησαν	1	4%

Η **έβδομη** και τελευταία ερώτηση ζητούσε από τους φορείς την άποψή τους σχετικά με την γνώμη που αποκόμισαν οι φιλοξενούμενοι για το πρόγραμμα. Οι απαντήσεις είχαν ως εξής:

Θετική γνώμη	22	96%
Σχετικά καλή γνώμη	1	4%
Ουδέτερη γνώμη	0	
Αρνητική γνώμη	0	

3.4 Αναφορά Ερωτηματολογίων Φιλοξενουμένων.

Στα πλαίσια του Προγράμματος για το 2002 φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης φιλοξένησαν 546 νέους κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Στους νέους αυτούς δόθηκε από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. το "Ερωτηματολόγιο Φιλοξενουμένων" με στόχο την ποιοτική αξιολόγηση των προγραμμάτων φιλοξενίας. Από το σύνολο των νέων που φιλοξενήθηκαν απάντησαν στο "Ερωτηματολόγιο Φιλοξενουμένων" οι 282, δηλαδή 52% των φιλοξενουμένων.

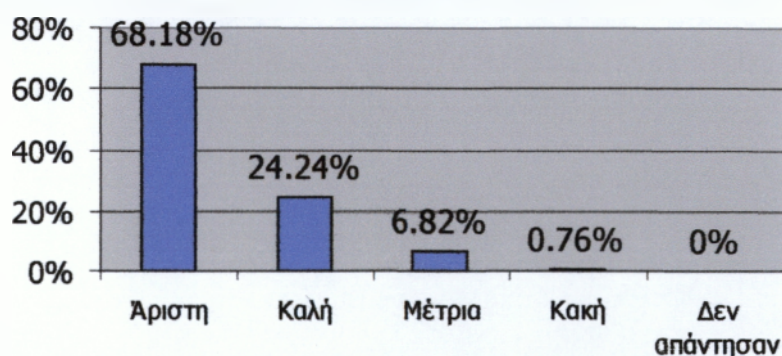
Η **πρώτη** ερώτηση ζητούσε από τους φιλοξενούμενους να απαντήσουν πως πληροφορήθηκαν για το πρόγραμμα. Οι απαντήσεις ήταν οι εξής:

Από τοπικό σύλλογο	70,45%
Από το Δήμο	8,71%
Από συγγενείς στην Ελλάδα	5,3%
Από την Ε.Ε.Τ.Α.Α.	0%
Δεν απάντησαν	16,29%
Άλλο (ποιο;)	15,15%

Οι περισσότεροι νέοι φιλοξενούμενοι, ποσοστό 70%, πληροφορήθηκαν από τους συλλόγους των αποδήμων. Από το σύνολο των 40 ατόμων που απάντησαν "Άλλο", οι 13 το πληροφορήθηκαν από φίλους, οι 9 από τα κατά τόπους προξενεία, οι 9 μετά από τηλεφωνική επικοινωνία με τον φορέα υλοποίησης, οι 5 από συγγενείς, οι 2 από συλλόγους φοιτητών ή σχολείων, 1 μέσω internet και 1 από την τηλεόραση.

Στην **δεύτερη** ερώτηση ζητήθηκε από τους φιλοξενούμενους να διατυπώσουν γνώμη για τους διοργανωτές του προγράμματος. Από το σύνολο των 282 φιλοξενουμένων που απάντησαν το μεγαλύτερο ποσοστό διατυπώνει άριστη γνώμη για τους διοργανωτές, γεγονός που επιβεβαιώνει την καλή σχέση που αναπτύχθηκε μεταξύ φιλοξενουμένων και διοργανωτών του προγράμματος.

Ποια η γνώμη σας για τους διοργανωτές του προγράμματος

Η **τρίτη** ερώτηση αφορούσε την ποιότητα των χώρων που διέμεναν οι φιλοξενούμενοι. Σε αυτήν την ερώτηση η πλειοψηφία όσων απάντησαν, δηλαδή το 94% των φιλοξενουμένων, έχει άριστη (58%) ή καλή (36%) γνώμη για την ποιότητα των χώρων διαμονής. Πιο συγκεκριμένα:

Άριστη	57,58%
Καλή	36,36%
Μέτρια	5,3%
Κακή	0,76%
Δεν απάντησαν	0%

Στην **τέταρτη** ερώτηση, που αφορούσε την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών (διατροφή, μετακινήσεις, συμπεριφορά προσωπικού), οι απαντήσεις ήταν το ίδιο ικανοποιητικές με την προηγούμενη. Το σύνολο σχεδόν όσων απάντησαν βρήκαν τις παρεχόμενες υπηρεσίες άριστες (65%) ή καλές (30%). Πιο συγκεκριμένα:

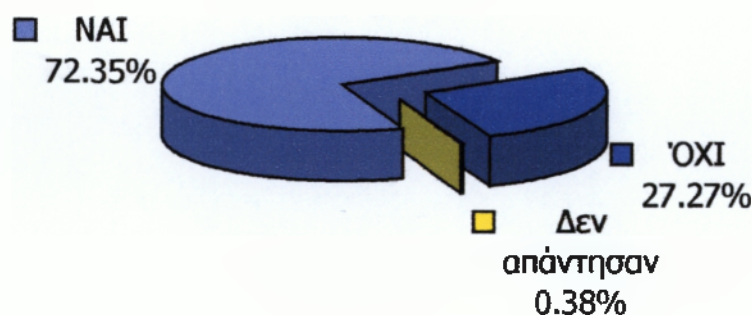
Άριστη	65,15%
Καλή	29,92%
Μέτρια	3,79%
Κακή	0,76%
Δεν απάντησαν	0,38%

Στην **πέμπτη** ερώτηση οι φιλοξενούμενοι καλούνταν να απαντήσουν σε ποιο βαθμό έμειναν ικανοποιημένοι από το περιεχόμενο του προγράμματος. Από το σύνολο των 282 φιλοξενουμένων που απάντησαν, το μεγαλύτερο ποσοστό 83% είναι πολύ ικανοποιημένοι από το περιεχόμενο του προγράμματος. από τα 6 άτομα που απάντησαν ότι περίμεναν κάτι άλλο οι 3 διευκρινίζουν ότι περίμεναν περισσότερες εκδρομές. Οι απαντήσεις στην πέμπτη ερώτηση είχαν ως εξής:

Πολύ	82,95%
Λίγο	11,36%
Καθόλου	2,27%
Περίμενα κάτι άλλο	1,89%
Δεν απάντησαν	1,52%

Η **έκτη** και τελευταία ερώτηση του Ερωτηματολογίου Φιλοξενουμένων ρώταγε τους νέους φιλοξενούμενους αν είχαν επισκεφθεί την Ελλάδα πριν από το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Από τους 282 νέους οι περισσότεροι (72%) έχουν επισκεφθεί την Ελλάδα και άλλη φορά πριν το πρόγραμμα και από αυτούς το 40% έχει έρθει έως και πέντε φορές.

Είχατε επισκεφθεί την Ελλάδα πριν το συγκεκριμένο πρόγραμμα

Τέλος, κρίναμε σκόπιμο να παρουσιάσουμε με γραφική απεικόνιση την κατανομή παγκοσμίως των απόδημων παιδιών και νέων που φιλοξενήθηκαν στην Ελλάδα το 2002.

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει την κατανομή των φιλοξενουμένων ανά χώρα, για το έτος 2002.

ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	ΠΑΙΔΙΑ	ΝΕΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	335	37	372
ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ	2		2
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ - 374 άτομα	337	37	374

ΑΜΕΡΙΚΗ	31	51	82
ΚΑΝΑΔΑΣ	52	49	101
ΑΜΕΡΙΚΗ / ΚΑΝΑΔΑΣ - 183 άτομα	83	100	183

ΓΕΡΜΑΝΙΑ	14	38	52
ΑΓΓΛΙΑ		1	1
ΒΕΛΓΙΟ	53	9	62
ΓΑΛΛΙΑ	11	14	25
ΣΟΥΗΔΙΑ		22	22
Κ. ΙΤΑΛΙΑ	39		39
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ		2	2
ΕΥΡΩΠΗ - 203 άτομα	117	86	203

ΙΟΡΔΑΝΙΑ - 10 άτομα		10	10

ΡΩΣΙΑ	186		186
ΓΕΩΡΓΙΑ	55	42	97
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	137	20	157
ΜΟΛΔΑΒΙΑ		41	41
ΧΩΡΕΣ ΠΡΩΗΝ ΕΣΣΔ - 148 άτομα	378	103	481

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	107	116	223
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	47	36	83
ΠΓΔΜ		28	28
ΑΛΒΑΝΙΑ		30	30
ΒΑΛΚΑΝΙΑ - 364 άτομα	154	210	364

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1069	546	1615

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

1. Συμπεράσματα

Γενικά οι διαπιστώσεις των προαναφερθέντων ερευνών οδηγούν στο βασικό συμπέρασμα ότι τέτοιου είδους προγράμματα δημιουργούν και εξασφαλίζουν στενούς δεσμούς με τον απόδημο ελληνισμό όπου και αν αυτός βρίσκεται.

Ιδιαίτερα τα παιδιά και οι νέοι ελληνικής καταγωγής που ζουν στο εξωτερικό, πολλές φορές γνωρίζουν την Ελλάδα μόνο μέσω των αφηγήσεων των γονιών τους ή μέσω κάποιων βιβλίων και περιοδικών. Με το πρόγραμμα αυτό τα παιδιά κατάφεραν να βιώσουν το ελληνικό στοιχείο γενικότερα και να δουν με τα δικά τους μάτια την Ελλάδα και την κουλτούρα της. Μέσα απ' τις δραστηριότητες στις οποίες συμμετείχαν τα ίδια μπόρεσαν να " γευτούν " την πατρίδα τους, και να μάθουν για το παρελθόν της αλλά και για το μέλλον που ανοίγεται μπροστά τους. Το Πρόγραμμα φιλοξενίας, ήταν μια ζεστή εμπειρία στην παιδική ηλικία που έφερε το κάθε παιδί πιο κοντά στο "ελληνικό μισό του" , όχι μόνο με τις αναμνήσεις των όμορφων διακοπών του αλλά και με όσα αποκόμισε από το επιμορφωτικό πρόγραμμα.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι γενικά το πρόγραμμα είχε θετικά αποτελέσματα για την κοινωνία, για τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης και κυρίως για τα φιλοξενούμενα παιδιά. Αυτό βέβαια δεν συνεπάγεται ότι δεν υπήρξαν προβλήματα κατά την διάρκεια του Προγράμματος, απλά δεν ήταν απροσπέλαστα.

Παρακάτω θα παρουσιάσουμε αναλυτικά τα συμπεράσματα βάση της έρευνάς μας.

1.1 Συμπεράσματα για την Κοινωνία.

- Σύμφωνα με ερώτησή μας σχετικά με την κοινωνική ωφέλεια του Προγράμματος, με μεγάλη ευχαρίστηση είδαμε ότι όλοι είχαν δηλώσει ότι το Πρόγραμμα είχε θετικά αποτελέσματα για την κοινωνία. Αλλά και γενικότερα από την υπόλοιπη έρευνά μας καταλήγουμε στο ίδιο ακριβώς συμπέρασμα, ότι το Πρόγραμμα είναι κοινωνικά ωφέλιμο, ευαισθητοποιεί την κοινωνία μας σε θέματα που αφορούν τον Απόδημο Ελληνισμό.
- Η ενδυνάμωση των σχέσεων των απόδημων με την Ελλάδα είναι ένα από τα σημαντικότερα συμπεράσματα, το οποίο διαφαίνεται με την ολοκλήρωση του Προγράμματος. Ιδιαίτερα επειδή αφορά νέους και παιδιά θα μπορούσαμε να πούμε ότι προσελκύει το ενδιαφέρον τους και έτσι διασφαλίζονται γενιές ανθρώπων που γνωρίζουν και εκτιμούν τις δυο πατρίδες τους και τους δυο πολιτισμούς. Με αυτόν τον τρόπο λειτουργούν ως οι πλέον αποτελεσματικοί δίαυλοι επικοινωνίας. Έτσι διατηρείται μια γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ της Ελλάδας και των άλλων χωρών και ενισχύονται οι δεσμοί φιλίας μεταξύ αυτών.
- Το παραπάνω αποτελεί αφετηρία για την έναρξη διπλωματικών σχέσεων με άλλα κράτη και δίνεται η δυνατότητα ενίσχυσης της ελληνικής πολιτιστικής ταυτότητας και κουλτούρας στην ελληνική διασπορά.
- Η επαφή των απόδημων παιδιών και νέων με το ελληνικό στοιχείο κατά τη διάρκεια του Προγράμματος τους βοηθά να συνειδητοποιήσουν τις ελληνικές τους ρίζες. Οι νέοι αυτοί επιστρέφοντας στις χώρες τους θα διαδώσουν το ελληνικό στοιχείο και θα λειτουργήσουν ως διαφημιστές της χώρας μας. Η διαφήμιση αυτή θα συμβάλει αποτελεσματικά στην ενίσχυση του τουρισμού και πολλές φορές δημιουργούνται οι προοπτικές

εκείνες που θα οδηγήσουν τους απόδημους στον επαναπατρισμό τους. Ακόμα και αν αυτό δεν συμβεί ίσως δημιουργηθεί η επιθυμία για δραστηριοποίηση στον ελληνικό επαγγελματικό χώρο.

- Αποτέλεσμα του εκπαιδευτικού χαρακτήρα του Προγράμματος και ιδιαίτερα ότι αφορά την ενημέρωση των φιλοξενουμένων για τους Ολυμπιακούς Αγώνες και τα Ολυμπιακά Αθλήματα, ήταν η έκδηλη επιθυμία τους για συμμετοχή στο πρόγραμμα Εθελοντισμός και Απόδημοι του " Αθήνα 2004 ". Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει τη συμμετοχή ενός μεγάλου αριθμού νέων εθελοντών της Διασποράς (μέχρι και 5.000 άτομα), με εξειδικευμένα και γενικά καθήκοντα, και τη συμμετοχή του συνόλου των υποψηφίων σε ένα Παγκόσμιο Δίκτυο Ελλήνων Εθελοντών, οι οποίοι θα συνδράμουν από τις χώρες υποδοχής τους στην προβολή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και των Ολυμπιακών Ιδεωδών ανά στον κόσμο.
- Ο θεσμός της φιλοξενίας στις μέρες μας έχει πάψει να αποτελεί κοινωνική ανάγκη και περιορίζεται μεταξύ των συγγενών και των στενών φίλων. Μόνο στα χωριά και στις κωμοπόλεις διατηρείτε ακόμη το έθιμο της φιλοξενίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα της αποξένωσης και του αγχώδη τρόπου ζωής των μεγάλων αστικών κέντρων. Μέσω του Προγράμματος επιτυγχάνεται η ενίσχυση του θεσμού της φιλοξενίας και η προσπάθεια για συνέχιση των Προγραμμάτων Φιλοξενίας σε τοπικό επίπεδο.

1.2 Συμπεράσματα για τους Φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

- Οι φορείς στο σύνολό τους, συμπεριλαμβανομένου και του Δήμου Πειραιά, κρίνουν το Πρόγραμμα ως απόλυτα χρήσιμο ή χρήσιμο, θεωρούν ότι επιτεύχθηκαν οι στόχοι του Προγράμματος, κρίνουν απαραίτητο την συνέχιση αντίστοιχων Προγραμμάτων στο μέλλον, διότι δίνεται η ευκαιρία στους Ο.Τ.Α. να ασχοληθούν με δημιουργικά για την κοινωνία Προγράμματα.
- Όσον αφορά την συνεργασία με τους υπόλοιπους συντελεστές του Προγράμματος στην πλειοψηφία της κρίνεται ως άριστη κυρίως όσον αφορά την Ε.Ε.Τ.Α.Α., την Γ.Γ.Α.Ε. και τις ομογενειακές οργανώσεις. Για τους περισσότερους φορείς δεν προέκυψε ανάγκη συνεργασίας με το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α., την ΚΕΔΚΕ και την ΕΝΑΕ και αυτό συνέβη διότι αυτοί οι φορείς είχαν προηγούμενη εμπειρία. Σε αντίθεση με το Δήμο Πειραιά που αναλάμβανε για πρώτη φορά τέτοια πρωτοβουλία και αντιμετώπισε διαδικαστικά προβλήματα.
- Τα φιλοξενούμενα παιδιά γνώρισαν από κοντά τον Δήμο Πειραιά μέσω εκδηλώσεων και περιηγήσεων στους ιστορικούς χώρους του Δήμου. Τα παιδιά μαζί με τους εκπαιδευτές των κατασκηνώσεων διοργάνωσαν μια παρουσίαση που θα προβάλουν μόλις επιστρέψουν στη χώρα τους για τον πολιτισμό της Ελλάδας και την ιστορία του Δήμου Πειραιά. Η παρουσίαση αυτή θα περιλαμβάνει παραδοσιακά αντικείμενα ζωγραφικής, χορών, τραγουδιών και θεατρικών σκετς. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά γίνονται οι καλύτεροι διαφημιστές

του Δήμου στο εξωτερικό.

- Σημαντικό επίσης ρόλο παίζει το Πρόγραμμα στον τομέα των αδελφοποιήσεων. Υπάρχουν δυο περιπτώσεις σύμφωνα με τις οποίες το Πρόγραμμα συνδέεται με τις αδελφοποιήσεις : α) δίνεται η ευκαιρία στους Ο.Τ.Α., λόγω των καλών σχέσεων που έχουν δημιουργηθεί μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος, να προχωρήσουν σε αδελφοποιήσεις με τις πόλεις από τις οποίες προήλθαν τα παιδιά, β) δίνεται η ευκαιρία στους Ο.Τ.Α. να φιλοξενήσουν παιδιά από αδελφές πόλεις. Στην τελευταία περίπτωση ανήκει και ο Δήμος Πειραιά, ο οποίος έχοντας αναπτύξει στενές σχέσεις με τις αδελφές πόλεις επέλεξε να φιλοξενήσει παιδιά ελληνικής καταγωγής που ζουν σε αυτές.
- Από την ερευνά μας σχετικά με την ωφέλεια και το κόστος σε προσωπικό επίπεδο που είχαν οι εμπλεκόμενοι με το πρόγραμμα διαπιστώνουμε ότι οι περισσότεροι παρόλο που δεν είχαν οικονομικά οφέλη ασχολήθηκαν με το Πρόγραμμα και αφιέρωσαν τον ελεύθερο τους χρόνο οικειοθελώς, προσέφεραν εθελοντικά την βοήθειά τους, ένιωσαν ηθική ικανοποίηση από την ομαλή διεξαγωγή του, απέκτησαν εμπειρία χρήσιμη για την συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα στο μέλλον, διεύρυναν τις δημόσιες σχέσεις τους και ήρθαν σε επαφή με παιδιά από διαφορετική χώρα και κουλτούρα. Η ενασχόλησή τους με το Πρόγραμμα επέφερε οικονομικό και ψυχολογικό κόστος. Οικονομικό γιατί η καθημερινή επαφή με τα παιδιά είχε ως αποτέλεσμα καθημερινά προσωπικά έξοδα π.χ. μετακινήσεις και ψυχολογικό γιατί η ευθύνη ήταν μεγάλη λόγω του νεαρού της ηλικίας των παιδιών.

1.3 Συμπεράσματα για τα Φιλοξενούμενα Παιδιά.

Χιλιάδες ελληνόπουλα γνώρισαν την πατρίδα των γονιών και των παππούδων τους, αντιλαμβανόμενα την ιστορικότητα της καταγωγής τους και τη διακριτή τους θέση στον κόσμο. Από την έρευνά μας για τα παιδιά αυτά προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

- Η πλειοψηφία των φιλοξενούμενων παιδιών διατυπώνει θετική άποψη για το Πρόγραμμα, γεγονός το οποίο εκφράζεται μέσα από θετικές απαντήσεις για τους διοργανωτές του Προγράμματος, την ποιότητα των χώρων διαμονής και των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και από την ικανοποίησή τους ως προς περιεχόμενο των προγραμμάτων και γενικότερα την εκπλήρωσή τους των προσδοκιών τους.
- Αρχικά τους δόθηκε η ευκαιρία να ταξιδέψουν πέρα από' τα σύνορα της χώρας στην οποία διαμένουν, να νιώσουν την πρωτόγνωρη εμπειρία του αεροπορικού ταξιδιού σε τόσο μικρή ηλικία αλλά και την εμπειρία της κατασκήνωσης μιας άλλης χώρας. Η εμπειρία αυτή ήταν πολύ σημαντική για παιδιά τόσο νεαρής ηλικίας επειδή μένοντας χωρίς την φροντίδα της οικογένειάς τους για αρκετό χρονικό διάστημα, γίνονται πιο υπεύθυνα, μαθαίνουν να φροντίζουν τον εαυτό τους και να αντεπεξέρχονται στις δυσκολίες.
- Όσον αφορά τον τομέα της εκπαίδευσης και του πολιτισμού οι φιλοξενούμενοι στο σύνολό τους συναρπάστηκαν από τον πλούτο του πολιτισμού της Ελλάδας. Ήταν έκδηλος ο ενθουσιασμός τους στις εκπαιδευτικές παρουσιάσεις της ιστορίας της Ελλάδας οι οποίες εμπλουτίστηκαν με προσωπικές εμπειρίες, όπως επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και παρακολουθήσεις θεατρικών παραστάσεων.

- Τα παιδιά έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε μια σειρά παρουσιάσεων για την πολιτιστική και ιστορική σημασία των Ολυμπιακών Αγώνων αλλά και τα αθλήματα που περιλαμβάνονταν τότε και σήμερα. Κατόπιν επέλεξαν αυτά που τους ενδιέφεραν και διοργανώθηκαν αγώνες μεταξύ αυτών και των παιδιών της ηλικίας τους που ήδη βρίσκονταν στην κατασκήνωση. Τα απόδημα παιδιά βρέθηκαν στους ίδιους χώρους με τους Έλληνες νέους και συμμετείχαν σε κοινές δραστηριότητες μέσα στις κατασκηνώσεις, πράγμα που όπως δήλωσαν τα παιδιά αργότερα τους βοήθησε στον τομέα της γλώσσας αλλά και στο να αναπτύξουν φιλίες με τα παιδιά που ζουν στην Ελλάδα.
- Παράλληλα με το πρόγραμμα επισκέψεων που αφορούσε καθαρά τον εκπαιδευτικό - πολιτιστικό τομέα, διοργανώθηκαν εκδρομές σε κοντινές περιοχές με αθλητικό, ψυχαγωγικό και εξερευνητικό χαρακτήρα, με σκοπό οι φιλοξενούμενοι να δουν τα όμορφα φυσικά τοπία της Ελλάδας.
- Όσον αφορά τον τομέα της ψυχαγωγίας, καλύφθηκε αρχικά από τις εγκαταστάσεις φιλοξενίας διότι περιλάμβαναν παιχνίδια, κινηματογράφο και μουσικές βραδιές. Το ψυχαγωγικό πρόγραμμα του Δήμου περιελάμβανε την εκμάθηση ελληνικών χορών, τραγουδιών και ποιημάτων. Υπήρχαν επίσης και διαγωνισμοί μεταξύ των ομάδων.
- Τα φιλοξενούμενα παιδιά μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος ένιωσαν μεγάλη απογοήτευση που θα έφευγαν από την Ελλάδα, διότι κατά την παραμονή τους δέθηκαν συναισθηματικά με την χώρα και τους ανθρώπους που ήρθαν σε επαφή, όπως εκπαιδευτικούς, ξεναγούς, δασκάλους χορών και ανθρώπους του Δήμου Πειραιά. Έδειξαν έντονα την συγκίνησή τους αυτή με πράξεις αγάπης προς αυτούς τους ανθρώπους, άφηναν λουλούδια στα γραφεία τους, τους αφιέρωναν ελληνικά τραγούδια και τους έγραφαν γράμματα

στην ελληνική γλώσσα. Όλα τα παιδιά δήλωσαν στους διοργανωτές του Προγράμματος ότι θα ήθελαν με μεγάλη τους χαρά να επισκέπτονται κάθε χρόνο την Ελλάδα είτε μέσω τέτοιων Προγραμμάτων, είτε μόνα με τους γονείς τους. Η συγκίνηση ήταν έκδηλη στα μάτια όλων όταν τα παιδιά εγκατέλειπαν την Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

1. Προτάσεις για τα Προγράμματα Φιλοξενίας.

Τα αναλυτικότερα αποτελέσματα της έρευνάς μας υπαγορεύουν προτάσεις που θα μπορούσαν να βελτιώσουν το Πρόγραμμα και να κάνουν την διαμονή των φιλοξενουμένων καλύτερη.

- ❖ Ο υλοποιών φορέας, δηλαδή ο Ο.Τ.Α., θα πρέπει να στελεχωθεί κατά την διάρκεια του Προγράμματος με έμπειρο και καταρτισμένο προσωπικό ειδικευμένο σε τέτοιου είδους πρωτοβουλίες, έτσι ώστε να αποφευχθούν γραφειοκρατικά προβλήματα και ασυνεννοησίες μεταξύ των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α.
- ❖ Επίσης μία πρόταση, που θα μπορούσε να δώσει ώθηση σε πολλούς υπαλλήλους του Δήμου για να εργαστούν για την υλοποίηση του Προγράμματος, είναι η ύπαρξη χρηματικού κινήτρου για όσους εμπλέκονται στην διαδικασία υλοποίησης του.
- ❖ Θα μπορούσε από πλευράς Υπουργείων να υπάρχει μια καλύτερη ενημέρωση των φορέων και ειδικά για τους φορείς εκείνους που αναλάμβαναν για πρώτη φορά το Πρόγραμμα. Η ενημέρωση αυτή θα μπορούσε να γίνει μέσω ημερίδων ή συναντήσεων.
- ❖ Μία ακόμα σημαντική πρόταση θα ήταν οι φορείς την Τοπικής Αυτοδιοίκησης να έχουν στην ιδιοκτησία τους χώρους κατασκηνώσεων καθώς και μεταφορικά μέσα, με αυτό τον τρόπο θα μειωνόταν το συνολικό κόστος του Προγράμματος. Και θα μπορούσαν τα χρήματα αυτά να διατεθούν στο Πρόγραμμα για περισσότερες εκδρομές.

- ❖ Επίσης το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α και η Γ.Γ.Α.Ε. θα μπορούσε να οργανώνει περισσότερα Προγράμματα Φιλοξενίας καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, ιδιαίτερα κατά την διάρκεια των διακοπών Χριστουγέννων και Πάσχα.
- ❖ Ακόμη θα μπορούσαν οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να αναλάβουν και Προγράμματα Φιλοξενίας που να αφορούν οικογένειες αποδήμων, με αυτόν τον τρόπο οι ίδιοι οι γονείς θα δείξουν στα ίδια τα παιδιά τους τον τόπο που γεννήθηκαν οι ίδιοι ή οι παππούδες τους. Επίσης καλό θα ήταν να υπήρχαν και Προγράμματα για τους φοιτητές και για την τρίτη ηλικία. Με αυτόν τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. να καλωσορίσουν περισσότερους αποδήμους και να αναλάβουν ενεργό ρόλο σε αυτόν τον τομέα.
- ❖ Καλό θα ήταν τα Προγράμματα να υλοποιούνται κάθε χρόνο συστηματικά από τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έτσι θα έχουν την δυνατότητα όλοι οι απόδημοι να φιλοξενηθούν και να γνωρίσουν την Ελλάδα από κοντά. Επίσης η διοργάνωση αυτών των Προγραμμάτων θα αποτελέσει θεσμό για τις πόλεις που το αναλαμβάνουν.

Επίσης τα ίδια τα παιδιά μέσω του ερωτηματολογίου που τους δόθηκε, πέρα από τα θετικά σχόλια και τις ευχαριστίες έκαναν και κάποιες παρατηρήσεις που αφορούσαν κυρίως προτάσεις βελτίωσης ή αιτήματα των φιλοξενουμένων. Τα κυριότερα ήταν τα εξής:

- ❖ Να υπάρχει περισσότερος ελεύθερος χρόνος στην διάθεσή τους. Τα παιδιά καθ' όλη την διάρκεια της ημέρας ήταν απασχολημένα με τις δραστηριότητες που είχαν καθοριστεί από τους υπεύθυνους εκπαιδευτές και δεν είχαν αρκετό ελεύθερο χρόνο να ασχοληθούν με τις υπόλοιπες δραστηριότητες που διέθετε η κατασκήνωση.

- ❖ Να υπάρχει καλύτερη οργάνωση, περισσότερες εκδρομές στην ελληνική επαρχία γνωρίζοντας έτσι τις ομορφιές της και τέλος θα επιθυμούσαν το καθημερινό πρόγραμμα των κατασκηνώσεων να τους γνωστοποιείται πριν την συμπλήρωση της αίτησής τους, έτσι ώστε να βεβαιωθούν ότι επιθυμούν να παρακολουθήσουν το Πρόγραμμα πριν δηλώσουν συμμετοχή σε αυτό.
- ❖ Οι φιλοξενούμενοι κατά το μεγαλύτερο ποσοστό ενημερώθηκαν για το Πρόγραμμα μέσω διαφόρων τρόπων, όπως από τοπικούς συλλόγους, από τον Δήμο τους, από συγγενείς στην Ελλάδα και από φίλους. Επίσης οι φορείς στο σύνολό τους δήλωσαν ότι η αναζήτηση των φιλοξενουμένων ήταν ένα θέμα που τους απασχόλησε ιδιαίτερα. Για αυτούς τους λόγους και επειδή το Πρόγραμμα έχει να κάνει με άτομα νεαρής ηλικίας προτείνουμε την δημιουργία σελίδας στο διαδύκτιο (internet) με σκοπό την ενημέρωση σε θέματα προγραμμάτων για τους απόδημους, καθώς επίσης και την δυνατότητα συμμετοχής μέσω internet.

2. Προτάσεις για την σύσφιξη των σχέσεων των Αποδήμων με την Ελλάδα.

Τόσο η μακροχρόνια διαμονή στο εξωτερικό, όσο και η πάροδος των γενεών συντελούν ώστε το ενδιαφέρον των ομογενών για την ελληνική γλώσσα, την παιδεία, τον πολιτισμό και την Ελλάδα γενικότερα, να αμβλύνεται σταδιακά. Παρόλα αυτά, οι περισσότεροι Έλληνες της Διασποράς έχουν τάση για επαναπατρισμό στην Ελλάδα και αυτό είναι φυσική συνέπεια των παρακάτω παραγόντων:

- Της νοσταλγίας και της αγάπης για την πατρίδα, καθώς και για τους συγγενείς και φίλους που ζουν στην Ελλάδα.
- Της κακής οικονομικής κατάστασης ή της ανεργίας που μαστίζει συχνά τους ομογενείς.
- Της επικρατούσας κοινωνικής κατάστασης, καθώς και της συχνά χαμηλής ποιότητας ζωής στις χώρες που κατοικούν.
- Η αναζήτηση ελευθερίας και η εξασφαλισμένη τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα.
- Η εξασφάλιση καλύτερων σπουδών και η αναζήτηση καλύτερης επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

Οφείλουμε να λάβουμε υπόψη μας αυτούς τους παράγοντες για να ενισχύσουμε την επιθυμία των αποδήμων για ενδυνάμωση των σχέσεων με την Ελλάδα και γιατί όχι και για επαναπατρισμό.

- ❖ Καλό θα ήταν να διοργανώνονταν ετήσια προγράμματα εκμάθησης - βελτίωσης της Ελληνικής γλώσσας που να απευθύνονται σε μαθητές και φοιτητές και να περιλαμβάνει επίσης και γνωριμία με την ελληνική πραγματικότητα και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

- ❖ Επίσης θα μπορούσαν να υπάρχουν και προγράμματα ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας για αποδήμους που σκοπεύουν να επαναπατριστούν άμεσα και να αναπτύξουν επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελληνική αγορά.
- ❖ Άλλο ένα πρόγραμμα, που θα μπορούσε να βοηθήσει τους αποδήμους για να προετοιμαστούν κατάλληλα για την ένταξή τους στην Ελληνική αγορά εργασίας, θα ήταν ένα πρόγραμμα επιμόρφωσης στην πληροφορική και στις νέες τεχνολογίες για νέους.
- ❖ Σημαντικό ρόλο στην ενδυνάμωση των ομογενών με την Ελλάδα θα μπορούσε να παίξει η ενίσχυση της Γ.Γ.Α.Ε. μέσω της κατάρτισης ενός προγράμματος το οποίο θα αποτελείται από στόχους όπως, η στελέχωση των υπηρεσιών της με την ίδρυση Γραφείων στις Περιφέρειες της Ελλάδας και στις μεγαλύτερες πόλεις του εξωτερικού, η συγκρότηση συμβουλευτικών οργάνων, η ενίσχυση του ρόλου των ελληνικών κοινοτήτων με υλική και ηθική υποστήριξη των δραστηριοτήτων τους και η προβολή της καλλιτεχνικής και πνευματικής δραστηριότητας των αποδήμων στην Ελλάδα.
- ❖ Συνέχιση της υπάρχουσας στενής και γόνιμης συνεργασίας των αποδήμων με το Υπουργείο Παιδείας σε όλα τα σημεία που αφορούν την εκπαίδευση των Ελληνοπαίδων στο εξωτερικό καθώς και των παιδιών που επιστρέφουν στην Ελλάδα.
- ❖ Ανάπτυξη αθλητικών συναντήσεων αποδήμων στην Ελλάδα σε συνεργασία με την Γραμματεία Νέας γενιάς.
- ❖ Οργάνωση σεμιναρίων και ύπαρξη κέντρων πληροφόρησης στις χώρες όπου υπάρχει απόδημος ελληνισμός με σκοπό την ενημέρωση σχετικά με τις συνθήκες και τις ευκαιρίες απασχόλησής τους στην Ελλάδα.
- ❖ Δημιουργία γραφείων πληροφόρησης για επενδυτικά θέματα, ελάττωση της γραφειοκρατίας στις χώρες υποδοχής, γρήγορη και απλή διεκπεραίωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών των

σχετικών με επενδυτικά θέματα.

- ❖ Δημιουργία Τράπεζας απόδημου Ελληνισμού για την εξυπηρέτηση των αναγκών των Ελλήνων της Διασποράς.
- ❖ Όσον αφορά τον τομέα της επικοινωνίας με τους αποδήμους προτείνουμε την ύπαρξη επικοινωνιακού κόμβου στο διαδύκτιο (internet) με στόχο την αμφίδρομη πληροφόρηση και επικοινωνία με τους αποδήμους, την έκδοση πληροφοριακών φυλλαδίων για θέματα οικονομικά και επαγγελματικά. Επίσης μία ακόμη πρότασή μας είναι η καθημερινή αποστολή των ειδήσεων της Ελλάδας να γίνεται και στην Αγγλική γλώσσα, δεδομένης της παρουσίας ομογενών δεύτερης και τρίτης γενιάς, οι οποίοι μιλούν συχνά καλύτερα την αγγλική γλώσσα.
- ❖ Διοργάνωση πολιτιστικών δρώμενων και εκδηλώσεων από τους τοπικούς συλλόγους και τις ομογενειακές οργανώσεις με σκοπό την διατήρηση των ηθών και εθίμων της Ελλάδας έτσι ώστε να μην χαθεί το ελληνικό στοιχείο με το πέρασμα του χρόνου. Τέτοιες εκδηλώσεις θα αφορούν τα Χριστούγεννα, το Πάσχα, την 28^η Οκτωβρίου, την 25^η Μαρτίου κλπ.
- ❖ Ίδρυση ελληνικής βιβλιοθήκης στις χώρες όπου κατοικούν Έλληνες, που θα περιλαμβάνει βιβλία και μελέτες Ελλήνων συγγραφέων και ερευνητών, έντυπα, λογοτεχνικά και επιστημονικά βιβλία, εκδόσεις, περιοδικά, εφημερίδες και αρχαιακό ιστορικό υλικό του Ελληνισμού της Διασποράς.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι ελληνικής καταγωγής πολίτες του κόσμου, κάτοικοι περισσότερων από 140 νέων πατρίδων του ελληνισμού, διαθέτουν τεράστιο δυναμισμό. Σε αυτό το σφριγηλό και καταξιωμένο κομμάτι του ελληνισμού θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα σήμερα να καταθέσει τις απόψεις του, να δραστηριοποιηθεί και να συνδράμει ουσιαστικά στις τύχες του ελληνισμού και της πατρίδας μας. Οι Απόδημοι και οι Ομογενείς αποτελούν μία δεξαμενή απ' όπου η Ελλάδα αντλεί δυνάμεις για την διαμόρφωση ενός κοινού μέλλοντος του ελληνισμού. Αποτελούν γέφυρες διαπολιτισμικού διαλόγου και διεθνικής συνεργασίας.

Οι Έλληνες πολίτες του κόσμου με τον πολιτισμό τους έχουν οικουμενικές διαστάσεις. Έλληνας είναι ο κάθε άνθρωπος που γίνεται κοινωνός της ελληνικής παιδείας. Η ελληνική Πολιτεία σαν στόχο πρέπει να έχει την ενδυνάμωση της διεθνούς θέσης της Ελλάδας, την ενίσχυση της παρουσίας των ομογενών στις χώρες που ζουν και την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας.

Η Διασπορά είναι το " άλλο μισό " του Ελληνισμού, η " μισή καρδιά " της Ελλάδας, η οποία αφουγκράζεται τις αγωνίες, χαίρεται με τις επιτυχίες των ομογενών και συνδράμει αποφασιστικά στη διατήρηση και στην ανάδειξη της πολιτιστικής τους ταυτότητας, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Ο Οικουμενικός Ελληνισμός μας αποτελεί την καλύτερη εγγύηση ότι ο Ελληνισμός θα έχει και μέλλον και λόγο στα δρώμενα του 21^{ου} αιώνα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ

- ΚΑΖΑΚΟΣ, Π., Ο ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΣΤΙΣ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ Γ.Γ.Α.Ε., ΑΘΗΝΑ, 1999.
- ΚΑΤΣΙΚΑΣ, Σ., Ο ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ Γ.Γ.Α.Ε., ΑΘΗΝΑ, 1995.
- ΚΑΤΣΙΚΑΣ, Σ., Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΗΝ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ Γ.Γ.Α.Ε., ΑΘΗΝΑ, 1996.
- ΚΙΝΤΗΣ, Α., ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ, GUTENBERG, ΑΘΗΝΑ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1998.
- ΚΙΟΧΟΣ, Π., ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ, INTERBOOKS, ΑΘΗΝΑ, 1993.
- ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΓΙΟΒΑΝΗ, ΤΟΜΟΣ 20, 1981.
- ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ Γ.Γ.Α.Ε., "ΜΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ", 2003.
- ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ Γ.Γ.Α.Ε., "ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ 2002", 2002.
- ΑΝΑΦΟΡΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΜΕΝΩΝ, Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2003.
- "ΑΡΘΡΟ ΓΙΑ ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ" ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΤΑΥΡΟΥ ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΗ, " ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΤΟΥ 2004: ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ", 22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1998.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

www.ggae.gr

www.korelko.gr

www.sae.gr

www.teach.gr

www.uoi.gr

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

- ΜΕ ΤΟΝ κ. ΑΒΡΑΜΙΔΗ Π. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ.
- ΜΕ ΤΗΝ κ. ΓΟΥΝΕΛΑ Ε. ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.
- ΜΕ ΤΗΝ κ. ΚΩΣΤΕΑ Π. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ.
- ΜΕ ΤΟΝ κ. ΛΙΝΑΡΔΟΠΟΥΛΟ Χ. ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ.
- ΜΕ ΤΟΝ κ. ΦΙΛΙΠΠΑΚΟ Β. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΕΙΡΑΙΑ.

ΤΟΥΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΟΛΟΥΣ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΣΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΜΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

ΤΕΛΟΣ ΘΑ ΘΕΛΑΜΕ ΝΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΟΥΜΕ ΘΕΡΜΑ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΥΤΙΜΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΜΑΣ Δρ.ΛΕΩΝΙΔΑ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Γ.Γ.Α.Ε.	Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού.
Δ.Ε.Π.Ε.Π.	Δημοτική Επιχείρηση Προβολής και Επικοινωνίας Πειραιά.
Ε.Ε.Τ.Α.Α.	Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης.
Ε.Ν.Α.Ε.	Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος.
Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.	Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος.
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
Π.Σ.Ε.	Παγκόσμια Συνέλευση Ελληνισμού.
Σ.Α.Ε.	Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού.
Τ.Ε.Δ.Κ.	Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων.
ΥΠ.ΕΞ.	Υπουργείο Εξωτερικών.
ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α.	Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ.
2. Η ΦΟΡΜΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΑΜΕ.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΥΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΝΕΩΝ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΟΣ

ΦΥΛΟ: ΑΝΔΡΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΑ

ΗΛΙΚΙΑ: 20-30

30-40

40-50

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ: ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ :

ΑΝΩΤΕΡΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ :

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ: _____

ΚΑΤΑΓΩΓΗ: _____

ΆΛΛΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ: _____

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. ΠΟΙΑ ΗΤΑΝ Η ΑΡΧΙΚΗ ΣΑΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΙΔΕΑ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ; _____

_____

2. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΧΩΡΗΣΕ ΟΜΑΛΑ;

_____

3. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΥΠΗΡΞΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΩΦΕΛΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ; _____

_____

4. ΘΑ ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΑΤΕ ΤΗΝ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΕΝΟΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ;

_____

5. ΤΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΘΕΙ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ;

Η υποδομή. _____

Ο τρόπος μετακίνησης. _____

Η οργάνωση. _____

Η πολιτιστικές εκδηλώσεις. _____

Η παρεχόμενη εκπαίδευση. _____

Οι αθλητικές δραστηριότητες. _____

Άλλο (διευκρινίστε). _____

6. Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΤΑΝ ΚΑΛΗ; ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑΤΕ ΚΑΠΟΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ; _____

_____

7. ΣΕ ΠΟΙΟ ΒΑΘΜΟ ΕΠΙΤΕΥΧΘΗΚΑΝ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ;

Απόλυτα. _____

Αρκετά. _____

Ικανοποιητικά. _____

Ελάχιστα. _____

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. ΕΙΧΑΤΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΩΦΕΛΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ;

ΑΝ ΝΑΙ, ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΕΙΧΑΤΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΩΦΕΛΕΙΑ;

---

2. ΕΙΧΑΤΕ ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ; (π.χ. ψυχολογική πίεση, οικονομικό)

---

3. ΑΦΙΕΡΩΣΑΤΕ ΣΤΗΝ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΡΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΑΣ ΧΡΟΝΟ;

---

4. ΥΠΗΡΞΕ ΗΘΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ;

---

5. Η ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟΦΕΩΝ, ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ Κ.Λ.Π. ΩΦΕΛΗΣΕ Ή ΌΧΙ ΕΣΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ; ΣΕ ΤΙ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ; _____

---

6. ΘΑ ΠΗΓΑΙΝΑΤΕ ΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΩΣ ΣΥΝΟΔΟΣ ΣΕ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ;

---

7. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΟΤΙ ΤΕΤΟΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΕΧΟΥΝ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟ

Α) Κοινωνικό Γ) Ψυχολογικό

Β) Οικονομικό Δ) Εθνικό

8. ΣΕ ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΩΦΕΛΗΘΗΚΑΝ ΤΑ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ; _____

9. ΕΚΤΙΜΑΤΕ ΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΟΤΙ ΤΕΤΟΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΕΧΟΥΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΡΙΣΜΑ; _____

10. Η ΓΛΩΣΣΑ ΗΤΑΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ; _____

11. ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΠΡΕΠΕΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΣΑΣ:

Να υλοποιούνται κάθε χρόνο συστηματικά; _____

Να υλοποιούνται ανάλογα με το ενδιαφέρον των φιλοξενούμενων; _____

Να υλοποιούνται ανάλογα με το ενδιαφέρον των Ο.Τ.Α; _____

Να μην υλοποιούνται από τους Ο.Τ.Α; _____

12. ΕΠΙΣΗΜΑΝΕΤΕ ΑΛΛΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.

**ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΤΙΜΗ
ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΑΣ.**